dTest

10—2013

www.dtest.cz

Tiskárny
Kam se ztrácí inkoust

Zimní pneumatiky
Univerzální jsou jen některé

Šunka
Chutnala pouze jediná

Prací prostředky na vlnu
Vyprat a nezničit

Silonky
Pro krásu dámských nohou

Zima se blíží, buďte připraveni

79 Kč

Víme, co jíte
www.dtest.cz/ecka

„Éčka" neboli přídatné látky v potravinách. Každý o nich slyšel, mnohý se jich bojí a málokdo ví, co jsou opravdu zač. **Přehledný katalog na www.dtest.cz/ecka vám pomůže dešifrovat, jaké látky výrobci přidávají do potravin, které jíte.**

Některé z přídatných látek jsou zcela bezpečné, ba zdraví prospěšné, u jiných je radno prostudovat účinky, protože mohou například škodit dětem či citlivým osobám. **V katalogu napoví zelená nebo červená barva a symboly.**

V Evropské unii je k použití v potravinách schváleno 340 přídatných látek. V našem katalogu jich najdete více než 500, zahrnuli jsme totiž všechny látky, které kdy byly registrovány pod E kódem pro využití v potravinářském průmyslu. Mnohé z nich jsou dnes už zakázané.

Přídatným látkám se často věnujeme i v našich článcích. **Varovali jsme například před E 102, E 104, E 110, E 122, E 124, E 129, E 132 a E 133, které mohou způsobovat hyperaktivitu u dětí.**

Jste-li předplatiteli dTestu, najdete soupis éček v detailu každé nově otestované potraviny po přihlášení na našich webových stránkách. **Soupis je propojen s katalogem, takže o každé přídatné látce snadno a rychle zjistíte vše potřebné.**

Katalog éček najdete i v mobilní aplikaci dTest pro chytré telefony s operačními systémy Android a Apple iOS. Funguje také v mobilní webové verzi na adrese m.dtest.cz/ecka.

Na adrese www.dtest.cz/vybirame najdete další praktické pomocníky, kteří vám usnadní nákup, především nákupní průvodce.

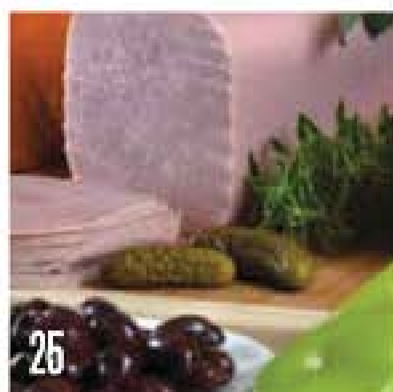
www.dtest.cz/ecka

10

Obsah

16

25

34

Nedávno se mě v rozhlasovém rozhovoru ptali, zda rád nakupuji. Upřímně a bez rozmýšlení jsem odpověděl, že ne, že mě velké obchody děsí, ztrácím se v nich a nedokážu se rozhodnout, co vlastně chci. Cestou z rozhlasu jsem přemýšlel nad tím, zda je to spíš fakt, že „pod svícnem bývá tma" – nakupování je přece jen svým způsobem mým povoláním – nebo zda je to profesionální deformace. I když původcem mé neobliby nakupování je asi trocha od každého, myslím si, že skutečnou příčinou je něco, co se týká každého z nás.

Supermarkety a nákupní centra jsou místem bezstarostného a výhodného nákupu jen zdánlivě. Za naaranžovanou pohodou se skrývají rafinované pasti, o nichž prodejci dobře vědí, že na nás fungují. A podlehnout je tak snadné. Nekupte to, když první na co narazíte je neskutečně zlevněné zboží! Nepřidejte si do vozíku věc, kterou jste původně vůbec nechtěli, ale padla vám do oka cestou k pokladně a připomněla vám, že ji doma akutně potřebujete. Zkuste odolat lákavé nabídce zaručeně čerstvých potravin z domácích farem. Jenže stačí podívat se na věci s odstupem, abyste zjistili, že sleva zase není tak úžasná, že některé věci nepotřebujete ani tak vy koupit, jako obchodník prodat a že za „českou farmou" se skrývá velkovýkrmna vepřů. Pocitu, že se vás někdo stále snaží doběhnout a nachytat se pak zbavíte těžko. Přitom stačí trocha spotřebitelského sebevědomí, odvahy a sebezapření, abyste se nedali. Pojďme se to učit společně.

Přeji vám dobré čtení

Václav Beneš

dTest
XX. ročník
10. vydání měsíčníku dTest připravili:
Václav Beneš, Jan Hrouda, Ondřej Jánoška, Alice Olbrichová, Daniel Pavlis, Lukáš Zelený, Martin Vágner, neoznačené fotografie PA a archiv časopisu, Jiří Novák (ilustrace).
dTest, vydavatel Občanské sdružení spotřebitelů TEST (IČ: 45770760) se sídlem Černomořská 419/10, 101 00 Praha 10–Vršovice.
Vedoucí redakce: Daniel Pavlis. Vedoucí testování: Václav Beneš.
Grafický koncept a layout Olga Benešová [Side2], www.side2.cz.
Technické zpracování Elena Saltuariová, Revoluce 1575/2, Praha 4.
Tisk: Moraviapress a.s. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá dTest, Černomořská 419/10, 101 00 Praha 10–Vršovice, tel.: 241 404 922, fax: 241 406 533, e-mail: dtest@dtest.cz. Distribuce: PNS, a.s. (ČR) a Magnet Press Slovakia (SR). Správa distribuce: STRAPER s.r.o. (straper.cz).
dTest je zahrnut v monitoringu médií Anopress IT. Přetisk zakázán.
Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha č.j. 3105/1994.
MK ČR E 6876 Na titulní straně použita ilustrační foto.
ISSN 1210-731X

Toto vydání vychází 26. 9. 2013

Monitor
Spotřebitelské úvěry po telefonu

Některé společnosti, nabízející spotřebitelské úvěry po telefonu, používají k těmto účelům linky s vysokou tarifikací, což je od letošního února protizákonné. Příkladem je společnost Maghera Royal s.r.o. Zájemci o úvěr se přes běžné telefonní číslo dostanou pouze k operátorovi, který je přesměruje na linku začínající trojčíslím 900. Ta je zpoplatněna tarifem 95 Kč za minutu volání. Na lince jsou pak volající různými způsoby udržováni tak dlouho, až se účet za telefonní poplatky vyšplhá i na několik desítek tisíc korun. Protože je toto jednání porušením zákona o spotřebitelském úvěru, podalo právní oddělení dTestu podnět k zahájení správního řízení České obchodní inspekci.

Na tyto praktiky jsme upozornili také tiskovou zprávou. Námi dodané informace využila mnohá česká média. Převzala je nejen Česká tisková kancelář, ale tématu se věnovala také přední tištěná periodika, například Právo či Lidové noviny. Veřejnost informovaly také FTV Prima a Stream.cz, rovněž nejčtenější zpravodajské weby, mezi jinými aktualne.cz a novinky.cz. Informace nalezla odezvu také v dalších médiích, například na webech ceskenoviny.cz, financninoviny.cz, mesec.cz, penize.cz či nasepenize.cz

Zpracováno s využitím monitoringu médií společnosti Anopress IT.

Evropské spotřebitelské centrum
Triky prodejců ojetých automobilů v zahraničí

Při dovozu ojetého automobilu ze zahraničí je třeba být ve střehu. To se týká nejen technického stavu vozu, ale také kupní smlouvy. V ní se totiž někteří prodejci snaží osvědčenými způsoby zbavit svých povinností vůči spotřebiteli, například odpovědnosti za vady.

Lidé se po ojetých automobilech za hranicemi naší země ohlížejí především v Německu, kde očekávají jak nižší ceny a lepší technickou kondici vozů, tak i férové jednání prodejců. To může být ve většině případů pravda, nicméně existují i výjimky. Proto by si zájemce měl před nákupem ověřit řadu informací, především o osobě prodávajícího, také prostudovat návrh kupní smlouvy a zjistit si pravidla pro dovoz konkrétního vozu do České republiky.

Základní poučka zní: Nikdy nepodepisujte smlouvu, které zcela nerozumíte! Pokud sami nevládnete jazykem, ve kterém je uzavírána, požádejte někoho o pomoc. Když jsou nějaké nejasnosti, ptejte se, dokud vám vše není jasné. Své případné požadavky i ústní sliby prodejce nechte uvést do psané formy smlouvy. Neznalost jazyka a šikovnost prodejce můžou zapříčinit, že spotřebitel při podpisu smlouvy přijde o veškerá svá práva stanovená legislativou a také nevědomky odsouhlasí, že přijímá poškození vozu, o kterých ho prodejce neinformoval.

Účinný trik zvolil německý autobazar, když českému kupujícímu sdělil, že v den nákupu ve 14 hodin už nelze zařídit převozní značky. Kupující tedy na místě zaplatil cenu ojetého vozu téměř 5000 eur a přijel si pro něj jiný den s autem vybaveným tažným zařízením. Koupené vozidlo tak vyzkoušel až po příjezdu domů. Po pěti ujetých kilometrech ale přestalo jet, převodovka byla v nepoužitelném stavu. Spotřebitel chtěl vadu reklamovat, jenže nepochodil – nevšiml si totiž, že v názvu smlouvy bylo jasně uvedeno, že jde o smlouvu mezi dvěma spotřebiteli (bazar byl tedy jen zprostředkovatelem). Navíc smlouva odpovědnost za vady vylučovala, a to ustanovením „Das Fahrzeug wird unter Ausschluss der Sachmängelhaftung verkauft". Nepozornost spotřebitele tak způsobila, že prvotní investice do vozu nebyla konečná.

Štěstí přeje připraveným, a tak na webu www.evropskyspotrebitel.cz/auto-moto najdete praktický německo-český slovníček s výrazy, kterými se někteří prodejci mohou snažit zbavit svých povinností vůči zákazníkům-spotřebitelům a prodávat jim vadná auta. Jde například o tyto fráze:
Händlerkauf, Händlergeschäft – tzn., že kupující a prodejce jsou podnikatelé.
Kauf zwischen zwei Verbrauchern – tzn., že kupující a prodejce jsou spotřebitelé.
Verkauft wie gesehen – prodáno, jak stojí a leží.

Evropské spotřebitelské centrum (ESC) poskytuje spotřebitelům informace o jejich právech na jednotném evropském trhu. Právníci ESC bezplatně pomáhají spotřebitelům řešit jejich problémy s obchodníky z jiných zemí EU, Islandu či Norska.

Kontakty na ESC pro ČR
Štěpánská 15, 120 00 Praha 2
e-mail: esc@coi.cz
telefon: 296 366 155
www.evropskyspotrebitel.cz

K testu másel

V prosinci 2011 jsme publikovali článek Voda, rodná sestra másla, který následně využila řada médií. Tento článek označil testované máslo, dovážené společností A7B Bohemia a.s., jako žluklé. Zjištěná žluklost vzorku, jenž byl zakoupen v jediný okamžik od jediného prodejce v maloobchodní síti, nevypovídá o celkové kvalitě výrobků této značky. Žluklost testovaného vzorku byla s největší pravděpodobností způsobena porušením pravidel skladování nebo přepravy v rámci maloobchodní sítě, na kterou již nemá dovozce přímý vliv. K obdobnému závěru dospěla i Státní zemědělská a potravinářská inspekce, která ve svém vyjádření ze dne 21. 6. 2012 mimo jiné uvedla:
„(…) Náš úřad na sklonku roku 2011 podnět občanského sdružení dTest velice pečlivě prostudoval a prostřednictvím našich regionálních pracovišť jsme ještě v průběhu měsíce prosince 2011 celou věc u provozoven maloobchodu také důkladně prošetřili nejen u mlékárenského másla dováženého společností A7B Bohemia. Cílem kontrolních akcí bylo zejména zkontrolovat, zda obsah tuku, chuť, obsah vody, vůně, barva, vzhled, konzistence, číslo peroxidové u výrobků všech inkriminovaných značek mlékárenského másla odpovídá ustanovením platných právních předpisů. Všechny výsledky z laboratoří jsme v letošním roce vyhodnotili. Ani kontroly žluklosti (analytická kontrola žluknutí tuků pomocí peroxidového čísla), ani senzorická hodnocení konzistence, barvy, vůně a chuti, ani hodnocení obsahu vody však nepotvrdily u mlékárenského másla dováženého společností A7B Bohemia zjištění časopisu dTest v rámci testu. Výsledky ukázaly, že mlékárenské máslo dovážené společností A7B Bohemia navzorkované naším úřadem splnilo sledované požadavky platných právních předpisů. (…)"

dTest a nákupy

© Antonio Gravante / Fotolia

Jak se naše testy odlišují od běžných redakčních testů, které lze nalézt v mnohých komerčních periodikách? Těm, kteří by si nebyli jisti, necháváme nahlédnout do naší kuchyně, aby poznali, jak získáváme výrobky k našim testům, jaké to má výhody a jaká úskalí.

dTest je spotřebitelský časopis, proto je naší filozofií testovat věci tak, jak je používají běžní spotřebitelé. To platí nejen pro přístup ke zkouškám v našich laboratořích, ale i pro výběr výrobků do testu a především pro jejich nákup. I v tomto případě se snažíme o přístup typický pro běžného spotřebitele.

Jak a kde vybíráme?
Jedním z našich hlavních principů je odstup od výrobců a distributorů. Ti nemají žádné možnosti, jak ovlivnit naše rozhodnutí, jaké výrobky do testu vybereme a jak je budeme testovat. Stává se přitom relativně často, že nám výrobce doporučuje k testu konkrétní výrobek a zrazuje nás od zkoušek jiného. My se ale vždy snažíme vybrat takové produkty, které spotřebitelé často kupují, se kterými se setkávají v reklamách a na pultech obchodů, ale i ty, jež mohou být pro spotřebitele něčím zajímavé či naopak rizikové. Pochopitelně není v našich silách pokrýt celou nabídku, takže se pokoušíme o zajímavý a reprezentativní výběr.

Vše, co testujeme, si vždy sami kupujeme v běžné maloobchodní síti. Je to sice drahé a logisticky náročné, ale máme jistotu, že nám výrobce či distributor nepodstrčil něco, co je pro účely testu pěkně „vyladěné". Navíc se tak nemusíme cítit výrobci zavázáni za jeho ochotu půjčit nebo darovat nám výrobek do testu. V komerčních médiích může být při vší snaze o nezávislost její skutečné dodržení obtížné, protože podobný způsob je častou praxí a navíc jsou výrobci zároveň inzerenty. dTest žádnou inzerci nemá.

Nákup a skladování
Samotný nákup výrobků a jejich doprava do laboratoře je často velkým oříškem, což platí zejména pro potraviny. Klíčové je správné skladování, proto velmi dbáme na to, abychom dodrželi chladírenský řetězec a předepsané podmínky. Zjevně zkaženým výrobkům se pochopitelně snažíme vyhnout, mnohé ale na první pohled poznat nelze. Je přitom samozřejmé, že ne vždy musí být na vině výrobce. Ke špatnému stavu zboží může přispět špatná manipulace, skladování na prodejně či nevhodné zacházení kdekoliv na cestě od výrobce ke spotřebiteli, což jsou ovšem faktory, které stejně jako běžný spotřebitel neovlivníme. Dostáváme se zkrátka k výrobku se všemi jeho klady i zápory, jako každý jiný nakupující.

U mnoha testů je třeba vzorků více a zejména u potravin je často nutné koupit až několik desítek kusů téhož. Takové výrobky pak musí být ze stejné šarže, případně stejného data spotřeby či minimální trvanlivosti, abychom měli jistotu, že testujeme jeden a ten samý produkt. Dokážete si asi představit, jak potom vypadá náš nákupní košík plný stejných výrobků. Jako zaměstnance obchodu, který doplňuje zboží do regálů. Není divu, že si nás s ním lidé občas pletou.

Test

Prací prostředky na vlnu a jemné prádlo

Prací prostředky na vlnu, hedvábí a jemné prádlo jsou šetrné k textilu, o to hůře však perou. Tři nejhorší si neporadily téměř se žádným zašpiněním. Cena ani vyhlášená značka podporovaná reklamou o kvalitě nic nevypovídají.

Vyprat a nezničit

d dobrá rada

Vlněné oblečení naštěstí není nutné prát tak často. Když už tato nutnost nastane, je dobré vědět, po čem sáhnout. Účinek nejlepších pracích prostředků na vlnu lze přirovnat k účinku mírně podprůměrného univerzálního pracího prostředku. **Woolite Extra Classic Protection** (uspokojivě, 10 Kč za jednu dávku) patří spolu s práškem **Q-Power prací prášek na jemné prádlo a vlnu** (uspokojivě, 11 Kč za jednu dávku) k těm relativně účinnějším. Woolite je lepší na mastné skvrny, Q-Power si výrazně lépe poradil se skvrnami pigmentovými. Je tedy dobré počkat, čím se ušpiníte a podle toho zvolit vhodný prostředek.

Vlna, hedvábí a jiné tkaniny se perou obtížně. Vyžadují nižší teplotu a speciální prací prostředky. Ty musí být „vyladěné" tak, aby měly co nejlepší prací účinek, ale zároveň co nejméně poškodily citlivá vlákna. Že to není snadný úkol, ukazuje náš test. Žádný ze sedmi testovaných pracích prostředků na vlnu a jemné prádlo nezískal hodnocení dobře, i přesto jsou mezi nimi výrazné rozdíly. Hodnocení uspokojivě získaly ty výrobky, které perou přijatelně. Lze je použít pro praní špinavého jemného prádla alespoň v případě některých druhů zašpinění. Dostatečně hodnocené výrobky nebyly schopny vyprat pořádně žádné skvrny. Prostředky jako Perwoll Care Balsam tak jsou sice k citlivému prádlu velmi jemné a šetrné, ale se špínou si neporadí.

O prádle a špíně

Praní špinavého prádla je vždy o kompromisu. Máčení ve vodě, mechanický pohyb v pračce, vysoké teploty, působení chemických látek. Nic z toho vašemu oblečení nesvědčí. Ale všechno z toho je zapotřebí, abyste z oblečení dostali nežádoucí špínu. Čím vyšší teplota, čím delší program, čím účinnější prací prostředek, tím více prádlo trpí, barvy blednou a trvanlivost se snižuje. Je to vždy „něco za něco". Naštěstí dnes běžně prodávané oblečení je stálobarevné, látky více či méně trvanlivé a především jej obvykle nenosíme ani tak dlouho, aby se poškození vlivem praní stihlo projevit. Po nástupu praktických tekutých pracích prostředků, méně účinných, ale k oblečení šetrných, lze říci, že praní je z hlediska „nepřátelství" pracího prostředku k oblečení bezpečné. I přesto však existuje skupina jemných textilií, které při běžném praní trpí. Jejich nejznámějším reprezentantem je vlna. Tradiční přírodní materiál s nespornými výhodami, který v poslední době opět přichází do módy, třeba v podobě funkčního oblečení. To využívá například její částečné samočisticí schopnosti. Jenže vlněné oblečení se nemá rádo ani s vysokou teplotou, ani s mechanickým pohybem a ze všeho nejméně s moderními pracími prostředky. Ty obsahují enzymy, aktivní látky, jež dovedou vlněná vlákna doslova rozpustit. Vlna se tak nejen poškozuje, ale především ztrácí své schopnosti a jako funkční materiál se znehodnocuje. Prací prostředky na vlnu tak mají nižší obsah enzymů. To je ale zároveň jednou z příčin jejich obecně nižší účinnosti.

V ruce nebo v pračce?

Největší obavou související s praním jemného prádla je riziko jeho sražení. Oblečení se srazí hlavně kombinací teploty a mechanického účinku praní. Proto je obvyklé prát vlněné, hedvábné či jiné jemné prádlo v ruce. To ale nemusí znamenat, že prádlo nesrazíte. V umyvadle totiž hůře odhadnete teplotu vody a také „mechanický pohyb" vykonávaný rukama může být přílišný. Byť to možná může znít překvapivě, ruční praní je lepší svěřit pračce. Důvod je nasnadě. Programy pro ruční praní mají nižší kapacitu maximální náplně. V poloprázdném

› str. 9

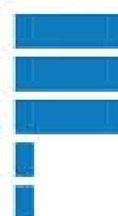
Jak testujeme

podrobný postup testu pracích prostředků na vlnu a jemné prádlo najdete na www.dtest.cz/vlna

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality pracích prostředků na vlnu a jemné prádlo

mastné skvrny 30 %
pigmentové skvrny 30 %
rostlinné bělitelné skvrny 30 %
bělicí efekt 5 %
velikost dávky 5 %

cit

Test Prací prostředky na vlnu a jemné prádlo

prací prostředky na vlnu a jemné prádlo							
	Woolite Extra Classic Protection	Q-Power prací prášek na jemné prádlo a vlnu	Tesco Woolwash balsam	Frosch Fein- und Wollwasch-balsam	dm denk mit / / Wollwash-lotion	Ecover Woll- und Feinwasch-mittel	Perwoll Care Balsam
cena (Kč)	160	50	160	200	65	160	110
cena za jednu dávku (Kč)	10	11	6	7	3	14	10
hodnocení kvality	**uspokojivě 44 %**	**uspokojivě 43 %**	**uspokojivě 42 %**	**uspokojivě 40 %**	**dostatečně 35 %**	**dostatečně 32 %**	**dostatečně 29 %**
mastné skvrny	**uspokojivě 54 %**	**uspokojivě 45 %**	**uspokojivě 54 %**	**dostatečně 32 %**	**dostatečně 36 %**	**dostatečně 31 %**	**dostatečně 28 %**
olej, saze, kožní maz	o	–	o	–	o	o	o
máslo	++	––	++	––	––	––	––
olivový olej	++	o	++	–	o	o	+
rtěnka	–	o	––	–	––	––	––
pigmentové skvrny	**dostatečně 31 %**	**dobře 65 %**	**dostatečně 26 %**	**uspokojivě 44 %**	**dostatečně 22 %**	**nedostatečně 15 %**	**nedostatečně 19 %**
mléko, olej, pigment	––	++	––	o	––	––	––
kakao	o	––	–	o	o	–	–
krev, mléko, pigment	–	++	–	–	––	––	––
rostlinné bělitelné skvrny	**uspokojivě 43 %**	**dostatečně 22 %**	**uspokojivě 40 %**	**dostatečně 38 %**	**dostatečně 39 %**	**dostatečně 38 %**	**dostatečně 34 %**
káva	––	––	––	––	––	––	––
čaj	––	––	––	––	––	––	––
červené víno	+	–	+	+	+	+	o
bělicí efekt	**dobře 74 %**	**dobře 64 %**	**dobře 72 %**	**dobře 74 %**	**dobře 73 %**	**dobře 71 %**	**dobře 68 %**
velikost dávky	**uspokojivě 40 %**	**nedostatečně 0 %**	**uspokojivě 45 %**	**uspokojivě 55 %**	**uspokojivě 45 %**	**dobře 75 %**	**dostatečně 30 %**
obsah balení (ml)	1500	600 g	2000	2000	1500	1000	1000
obsah dávky (ml)	90	130 g	75	65	75	90	90
počet dávek v balení	17	5	27	31	20	11	11

klíč:
++ + o – ––
velmi dobře ⟷ nedostatečně

rozpětí hodnocení:
velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:
✓ ano ✗ ne
Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

© Africa Studio / Fotolia

bubnu se vytvoří množství pěny, která omezuje mechanický pohyb a pračka si ohlídá maximální teplotu lázně. Takže nejlepší ruční praní je to, které se vůbec ručně neprovádí, což je jistě dobrá zpráva.

Podle toho, čím se umažete

Jak už jsme uvedli, prací účinek prostředků na vlnu a jemné prádlo je z objektivních důvodů omezený. Test ale ukázal, že shrnout jejich výkony do kategorie „pere málo" by nebylo spravedlivé. „Výkony" jednotlivých prostředků se lišily podle druhu zašpinění.

Mastné skvrny potřebují vysokou teplotu, a jsou tak z jemných tkanin obtížně vypratelné. My jsme při testu prali na třicet stupňů a výsledky podle očekávání nebyly příliš oslnivé. I přesto lze v této části testu některé z výrobků vyzvednout. Tekuté prostředky Woolite a Tesco si poradily se skvrnami od másla a olivového oleje. Poněkud účinný byl i prášek Q-power, ostatní testované pohořely.

Poslední zmíněný ovšem mile překvapil v případě další skupiny zašpinění, a to pigmentových skvrn. Vyprat mléko nebo krev Q-power jako jediný z testovaných dokázal a získal v této kategorii hodnocení dobře.

Poslední skupina znečištění, rostlinné skvrny, je pro tento typ pracích prostředků náročná. Všechny sice dokázaly vyprat červené víno, ostatní skvrny jako ty od kávy či čaje nechaly zcela bez povšimnutí. Z toho může plynout s jistou nadsázkou ponaučení, že v bílém vlněném svetru je lepší chodit do vinárny než do kavárny. ×

Jak prát jemné prádlo

■ Zvolte správnou teplotu. Jemné prádlo většinou lze prát maximálně na čtyřicet stupňů, většina pracích prostředků je ovšem dnes vyrobena tak, aby zajistila optimální účinek již při třiceti stupních. Snížení teploty je nejen ekonomické a ekologické, ale snižujete tím i riziko poškození prádla.

■ Zvolte správný program. Programy pro praní „v ruce", případně speciální programy pro vlnu, hedvábí a jemné prádlo, zajistí menší mechanický pohyb v bubnu, aby se zamezilo sražení.

■ Prádlo obraťte naruby a dejte do bubnu tak, aby byla zaplněna maximálně jeho třetina. Ověřte si, že otáčky programu jsou snížené, případně je snižte na 400 a méně otáček za minutu. Pro nejjemnější prádlo nepoužívejte odstřeďování, místo toho přebytečnou vodu vysajte ručníkem.

■ Nesušte vlnu v sušičce prádla kvůli žmolkovatění. Nejlepší je sušení na sušáku v poloze naležato. Věšením vlhkého svetru riskujete jeho deformaci. Jemné prádlo sušte vždy ve stínu.

Pro testování účinnosti pracích prostředků se nepoužívají špinavé svetry, ale takzvaná balastní náplň prádla, na níž jsou připojeny pruhy se standardním zašpiněním. Jedná se o pruhy látky připevněné na čisté prádlo. Pruhy se vyrábí a dodávají s již naneseným zašpiněním. Tak je zajištěno, že každý testovaný prostředek pere stejnou špínu ve stejném množství. Samotná účinnost se zjišťuje pomocí fotospektrometru, tzn. podle změny barvy konkrétního čtverečku se špínou před a po praní.
Zašpinění je rozděleno do jednotlivých skupin podle toho, jaká složka pracího prostředku na ně působí. Některé skvrny jsou smíšené, zejména mastné a pigmentové skvrny. Představte si třeba špinavý olej nebo kožní maz. I samotná skvrna od rtěnky představuje kombinaci mastné skvrny a barviva. Pigmentové skvrny jsou ty, na které účinkují především enzymy, rostlinné skvrny pak potřebují bělidlo. To se ovšem nesnáší s jemnými tkaninami, a tak prací prostředky na jemné prádlo obsahují pouze optické zjasňovače, které sice zajistí, že prádlo je bělejší, odstranit samotné skvrny od červeného vína však příliš nedovedou. Tomu odpovídají i výsledky.

Test

Dámské punčochové kalhoty

Test dámských silonek ukázal, že jejich označení podle jemnosti vlákna může být zavádějící. Naměřili jsme, že byly většinou silnější, než uváděl výrobce, a to jak v případě silonek jemnosti 20 DEN, tak 40 DEN, které jsme podrobili zkouškám. Jemnější silonky trpěly na změnu velikosti po vyprání a více než polovina všech modelů měla větší či menší problémy zbavit se elektrického náboje.

Pro krásu dámských nohou

d dobrá rada
Vítězem testu punčochových kalhot, lidově řečeno silonek, je model **Change Tights supersoft 40 DEN** (dobře, 170 korun). Dobré hodnocení těmto silonkám neuteklo ani v jedné testované vlastnosti a při praktických zkouškách dostaly doporučení od většiny testujících žen. Silonky o síle vlákna 20 DEN měly vždy alespoň v jedné ze zkoušek větší nedostatky a celkové hodnocení dobře nezískaly ani jedny. Nejlepším z nich, modelu **Calzedonia** (uspokojivě, 99 korun), uteklo jen o procento. Kromě menší pružnosti, která se dala u slabšího vlákna očekávat, se po vyprání výrazně srazily.

Punčocháče, přesněji punčochové kalhoty, doplnily a částečně nahradily klasické punčochy s podvazky v šedesátých letech minulého století, kdy byly v módě krátké minisukně. Většina žen po nich už několik desítek let sahá ve chvíli, kdy si chtějí obléct šaty nebo sukni. Etiketa ženám dokonce velí nevycházet bez nich do společnosti. Jejich krycí schopnost dokáže rafinovaně zahladit různé nedokonalosti dámských nohou a udělat je „perfektní". Hodí se i v chladném počasí, kdy nohy pomohou alespoň zčásti zahřát.

Transparentnost silonek i jejich termoregulační vlastnosti ovlivňuje, jednoduše řečeno, jak jsou silné/jemné, odborně řečeno, hodnota Denier (DEN). Tato jednotka vyjadřuje sílu použitého textilního vlákna (fyzikálně je Denier definován jako váha devíti kilometrů příze v gramech). Testovali jsme jemnost 20 DEN, která je nejčastější volbou českých žen, a 40 DEN – silnější silonky, ty budou vzhledem k blížící se zimě opět žádaným zbožím.

Správný poměr

Na výrobu silonek, což je obecně vžitý název pro punčochové kalhoty, se používají výhradně polyamidová vlákna (znáte je pod nejčastějšími obchodními značkami Nylon, Silon nebo Perlon). K nim se přimíchávají elastická vlákna (obchodní značky Lycra, Spandex, Dorlastan a další), která propůjčují materiálu lepší flexibilitu, odborně řečeno tažnost – to je schopnost pleteniny se roztáhnout a odolat namáhání do všech stran. Díky lepší tažnosti je pletenina více poddajná a lehce se přizpůsobuje tvaru těla. Na druhou stranu elastická vlákna mají velmi nízkou pevnost v oděru, takže jejich obsah nemůže být velký. V testovaných silonkách bylo nejvíce 18 procent elastanu, a to v modelech H&M 20 DEN a Calzedonia 20 DEN.

Některé silonky obsahují i bavlnu (nanejvýš dvě procenta), která se používá výhradně v klínku, rozkroku, pro příjemnější pocit při nošení. Takovéto silonky by měly vyhledávat ženy, které trpí gynekologickými problémy, protože umělá vlákna je mohou zhoršovat.

Délka nohou rozhoduje

V laboratoři jsme u většiny silonek naměřili větší tažnost v příčném směru než v podélném. Stejně dopadla i zkouška pružnosti, což je vedle tažnosti další důležitá vlastnost pletenin – je to schopnost odolávat určitému zatížení a vrátit se do původního stavu. Obě vlastnosti jsou závislé na způsobu vazby a vzhledem k tomu, že silonky se pletou od pasu ke špičce, lepší výsledky v příčném směru jsou logické. Ostatně dobře je to vidět i v praxi, protože oka na punčochách se většinou zvětšují podélně, ne příčně. Z toho vyplývá, že při výběru punčocháčů je důležitá délka nohou. Doporučujeme tedy řídit se velikostním schématem znázorněným na zadní straně obalu.

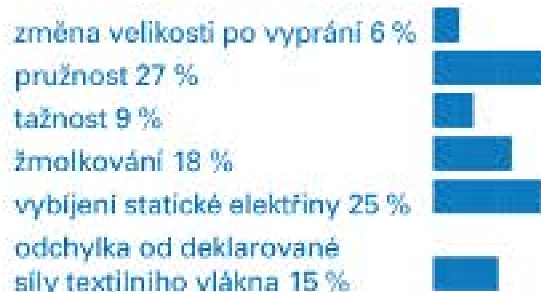
Při testu pružnosti a tažnosti silonek jsme sledovali také odolnost švů, ale ty zůstaly bez výjimky nepoškozeny. Nevydržela však vazba v jejich blízkém okolí.

› str. 14

Jak testujeme
podrobný postup testu dámských punčochových kalhot najdete na www.dtest.cz/silonky

Jak hodnotíme
grafická skladba celkového hodnocení kvality dámských punčochových kalhot

	silonky 20 DEN					
	Calzedonia	Elite Aloe vera Aliana	H&M Sheer Tights Semi Shiny (2 páry)	Fiore Alani	Bellinda... die passt 20, matt tights	Evona Ryska
průměrná cena (Kč)	99	80	149	110	29	30
celkové hodnocení	**uspokojivě 59 %**	**uspokojivě 57 %**	**uspokojivě 56 %**	**uspokojivě 49 %**	**uspokojivě 48 %**	**uspokojivě 48 %**
změna velikosti po vyprání	**nedostatečně 12 %**	**dobře 78 %**	**dostatečně 23 %**	**dostatečně 38 %**	**velmi dobře 89 %**	**uspokojivě 48 %**
délka	––	o	++	–	+	++
pás	o	++	––	+	++	++
bok	––	–	––	o	++	––
stehno	––	++	––	––	+	––
pružnost	**dostatečně 22 %**	**dostatečně 24 %**	**nedostatečně 18 %**	**uspokojivě 41 %**	**dostatečně 24 %**	**dostatečně 32 %**
nový výrobek	–	–	––	–	–	–
po 5 vypráních	–	–	––	o	–	–
tažnost	**velmi dobře 81 %**	**dobře 70 %**	**dobře 70 %**	**velmi dobře 81 %**	**dobře 74 %**	**velmi dobře 81 %**
nový výrobek	++	+	+	++	+	++
po 5 vypráních	+	+	+	++	+	+
žmolkování	**velmi dobře 90 %**	**velmi dobře 90 %**	**velmi dobře 90 %**	**velmi dobře 85 %**	**uspokojivě 45 %**	**velmi dobře 90 %**
pata	++	++	++	++	o	++
stehno	++	++	++	++	o	++
vybíjení statické elektřiny	**dobře 79 %**	**dostatečně 36 %**	**dobře 75 %**	**nedostatečně 7 %**	**dostatečně 30 %**	**nedostatečně 10 %**
čas potřebný pro vybití náboje (s)	42	128	49	185	140	180
shoda s deklarovanou silou textilního vlákna	**dobře 64 %**	**velmi dobře 93 %**	**uspokojivě 57 %**	**dobře 79 %**	**velmi dobře 93 %**	**dobře 72 %**
změřená síla textilního vlákna (DEN)	28,8	21,6	30,6	25,2	21,6	27
údaje a označení						
velikost	3 (M)	164–108 (M)	M	3	40/44 (M)	164–108 (M)
složení [1]	80 % Pa, 18 % El, 2 % Ba	88 % Pa, 12 % El	82 % Pa, 18 % El	85 % Pa, 13 % El, 2 % Ba	100 % Pa	97 % Pa, 3 % El
teplota praní	30 °C	ruční praní	40 °C	ruční praní	30 °C	ruční praní

klíč:
++ + o – ––
velmi dobře ⟷ nedostatečně

rozpětí hodnocení:
velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:
✓ ano ✗ ne
Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.
[1] Ba: bavlna, Pa: polyamid (Nylon, Perlon a podobné), El: elastan (Lycra, Spandex a podobné)

silonky 40 DEN

Change Tights supersoft	Let The Day Begin, Micro fiber tights	Lindex Tights Matt (2 páry)	Lindex Tights Semi Shine
170	199	229	249
dobře 76 %	**dobře 73 %**	**dobře 67 %**	**dobře 60 %**
velmi dobře 81 %	**dobře 78 %**	**dobře 72 %**	**dobře 62 %**
+	+	+	+
++	+	++	++
+	++	+	o
+	++	o	–
dobře 66 %	**dobře 79 %**	**dobře 69 %**	**uspokojivě 46 %**
+	+	+	o
+	++	+	o
velmi dobře 100 %	**dobře 77 %**	**velmi dobře 87 %**	**velmi dobře 80 %**
++	++	++	++
++	+	+	+
dobře 75 %	**velmi dobře 85 %**	**nedostatečně 10 %**	**velmi dobře 90 %**
++	++	––	++
+	++	––	++
velmi dobře 88 %	**uspokojivě 45 %**	**velmi dobře 100 %**	**uspokojivě 42 %**
24	110	0	115
dobře 62 %	**velmi dobře 94 %**	**dobře 65 %**	**dobře 66 %**
49,5	41,4	48,6	31,5
L	36/38 (S)	36/38 (S)	36/38 (S)
85 % nylon, 15 % spandex	85 % Pa, 15 % El; mikrovlákno	93 % Pa, 7 % El	88 % Pa, 12 % El
30 °C	40 °C	40 °C	40 °C

vítěz testu
výhodný nákup

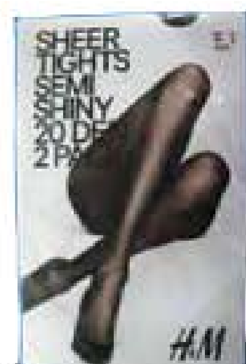
20 DEN

Calzedonia

Elite Aloe Vera Aliana

H&M Sheer Tights Semi Shiny (2 páry)

Fiore Alani

Bellinda... die passt 20, matt tights

Evona Ryska

40 DEN

Change Tights supersoft

Let The Day Begin, Micro fiber tights

Lindex Tights Matt (2 páry)

Lindex Tights Semi Shine

Na obalech výrobků by měly být uvedeny pouze skupiny materiálů, nikoliv jejich obchodní značky. Správně byste tedy měli najít například údaj 85 % polyamid a 15 % elastan, nikoliv 85 % nylon a 15 % spandex, jako je tomu u silonek Change Tights supersoft.

Na samotných silonkách nelze poznat, jaká je to značka ani jaká je jejich velikost nebo složení. Tento údaj je uveden pouze na obalu, proto ho doporučujeme nevyhazovat a uschovat pro případ, že budete s vybranými silonkami spokojeny a chtěly byste si je v budoucnu koupit znovu.

Více vlákna víc vydrží

Vzhledem k tomu, že „dvacítky" jsou slabší než „čtyřicítky", jejich horší výsledky ve zkoušce pružnosti nejsou překvapením (viz tabulka). Pokud jsme je srovnávali mezi sebou, nic jiného nám ani nemohlo vyjít. Na druhou stranu to neznamená, že by slabší silonky byly nekvalitní. Jejich pružnost je odpovídající.

Překvapilo nás, že u drtivé většiny z testovaných silonek jsme naměřili vyšší DEN, než uváděl výrobce. Necháme na vás, jestli to budete považovat za výhodu, nebo nevýhodu, my jsme za odchylku od údajů na obalu mírně snižovali celkové hodnocení, protože jde o klamání spotřebitele.

Srážlivost, žmolky a elektřina

Přestože se někdy punčocháče zničí dříve, než se dožijí prvního vyprání (někdo punčocháče dokonce má jen na jedno použití a poté je vyhazuje), zajímalo nás, jaký vliv bude mít praní na stav silonek. Slabší „dvacítky" s ním měly problémy a kromě silonek značky Bellinda, které získaly velmi dobré hodnocení, se zbytek testovaných více či méně srazil. Na dobré hodnocení dosáhly ještě silonky Elite. Mezi „čtyřicítkami" získaly minimálně dobré hodnocení všechny.

Většina silonek byla odolná proti tvorbě žmolků, ať už vlivem praní nebo mechanického tření, ovšem problémy jim dělala statická elektřina. Předpokládáme, že v tuto chvíli už čte test pouze ženská část populace, takže můžeme hovořit adresněji. Určitě víte, jak je nepříjemné, když se vám sukně lepí na nohy místo toho, aby volně klouzala po silonkách. Za to může právě statická elektřina, která vzniká vzájemným třením dvou látek, například sukně o potah židle. V laboratoři jsme simulovali reálné podmínky a jak je v tabulce vidět, některým silonkám trvá až tři minuty, než se náboje zcela zbaví. A to byly v ideálních podmínkách, v praxi to může trvat mnohem déle. V testu dopadly nejlépe Lindex Tights Matt 40 DEN. Možná však víte, že existují speciální antistatické spreje, které se aplikují na vnitřní stranu sukně, což má odstranit problémy se statickou elektřinou.

Poznatky z testování

Výrobky jsme tradičně podrobili i praktickým zkouškám, a můžeme vám tak nabídnout poznatky ke konkrétním modelům. Začneme u 20 DEN. Silonky Calzedonia mají malý klínek, „háemka" se zničily už při prvním oblékání, kdy se na nich objevily díry. Model Elite, stejně jako H&M, nezískal doporučení ke koupi – je velmi náchylný na zatrhávání vláken. Ani silonky Evona Ryska by si testující nekoupily, přišly jim až moc hrubé. Fiore Alani jsou zase na 20 DEN moc tenké. Silonky Bellinda byly příjemné na dotek a od testujících by jako jediné dostaly doporučení ke koupi.

Ze „čtyřicítek" získaly punčochové kalhoty Change doporučení téměř od všech testujících, naopak modely Let The Day Begin a Lindex Tights Matt nedostaly skoro žádné. Ani druhé silonky značky Lindex zrovna nepřesvědčily ke koupi, trochu omezovaly v pohybu. ×

Perte na třicet

V minulém vydání dTestu jsme psali na téma, jak prát a pečovat o prádlo šetrně a ekologicky a o projektu Clever Care, který zavádí symbol ekologicky udržitelné údržby prádla. Projekt pochází z pera asociace Ginetex. Ta spravuje a licencuje systém mezinárodních symbolů údržby textilu. Na první díl tohoto miniseriálu nyní navazujeme informacemi o ekologickém projektu, jež iniciovali sami výrobci. Kampaň „I prefer 30°", zaměřená na informace o praní při nižších teplotách, je dílem Evropského sdružení výrobců detergentů A.I.S.E.

Ekologicky i levněji

Zdálo by se, že na první pohled nevýznamné snížení teploty praní o deset stupňů Celsia toho nemůže příliš změnit na stavu životního prostředí či změně klimatu. Snižování teploty praní je nelogické, nabízí se nutkavá námitka. Například mastnou špínu přece nejlépe vyperu při té nejvyšší možné teplotě. Odpovědi jsou částečně překvapivé, ale ukazují, že prát na třicet namísto obvyklých čtyřiceti je možností, jak zabít hned několik much jednou ranou.

Studenější je ekologičtější (a levnější): energie spotřebovaná na ohřev vody představuje u moderních praček nejvyšší část jejich spotřeby elektřiny. Není divu, že snahy o úspory a šetrný přístup k životnímu prostředí se zaměřují především na snížení teploty pracího cyklu. Současná průměrná teplota prací lázně je podle A.I.S.E. čtyřicet jedna stupňů Celsia.

Počítá se to: každou sekundu jen v Evropě zapne pračku jedenáct set lidí. Úspora pro jednotlivce zdánlivě zanedbatelná se rázem promění v hodnoty, které lze přepočítávat na tuny nespáleného uhlí nebo nevypuštěného oxidu uhličitého.

Nevadí to: současné prací prostředky jsou navrženy tak, aby podávaly optimální výkony při nižších teplotách. Praním při vyšší teplotě prací účinek „prášku" nezvýšíte, dokonce ho můžete paradoxně i snížit. Kvalitní prášky a gely obsahují účinné složky působící na znečištění i při třiceti stupních, na něž jinak působí především vysoké teploty (od šedesáti stupňů Celsia výše).

Je to lepší pro prádlo: každé praní představuje pro textilie zátěž. Vyšší teploty nejen pomáhají rozkladu nečistot, ale pochopitelně se podepisují i na snížené trvanlivosti vašeho šatníku. Prádlo vyprané „na třicet" bude vyprané stejně dobře jako na čtyřicet, „třicítkové" ale vydrží déle.

Pro úplnost se vyplatí zopakovat, co bylo již napsáno v srpnovém článku o symbolech údržby: ty určují maximální teplotu, kterou je možné při praní prádla použít. Prádlo označené nejvyšší teplotou praní třicet stupňů byste neměli prát na čtyřicet, naopak to ovšem jde zcela bez problémů. Jediné, co pro to musíte udělat, je zvolit prací program s příslušnou nižší teplotou, případně snížit teplotu vámi používaného programu na preferovaných třicet.

www.iprefer30.eu
Oficiální stránky projektu s úplnými informacemi o kampani. V roce 2013 probíhá především oslovování potenciálních partnerů kampaně. Na webu naleznete i příklady použití vybraných materiálů dodávaných v rámci kampaně jednotlivým partnerům.

Kampaň pro všechny

Kampaň je reprezentována oranžovým logem se stylizovaným sloganem I prefer 30°, tedy „dávám přednost teplotě praní 30 stupňů". Jak bylo zmíněno výše, primárně se jedná o kampaň výrobců pracích prostředků, nicméně je postavena tak, aby se do ní mohl zapojit každý, kdo má zájem o dosažení stejného cíle. Ať se jedná o výrobce pracího prostředku, prodejce praček nebo ekologickou neziskovou organizaci. V rámci kampaně byla připravena sada materiálů, které jsou každému partnerovi k dispozici k použití například v prodejně, na výrobku nebo v médiích. Je tak docela možné, že s logem „I prefer 30°" se v budoucnu budete setkávat zcela běžně. I díky dTestu budete vědět, o co se jedná. ×

Test

Zimní pneumatiky

Celkem 32 sad zimních pneumatik jsme otestovali v náročných podmínkách horských průsmyků a nabízíme vám výsledky, na které se můžete při letošní výměně spolehnout. Pod drobnohledem jsou rozměry 185/60 R15 a 225/45 R17. Třetina obstála v našich zkouškách dobře. Více úspěšných bylo v kategorii pneumatik s menším rozměrem, celkem sedm. Vítězem obou kategorií je Continental, Michelin zase udržel titul pneumatiky s největším kilometrovým nájezdem.

Na hory i do mě
Univerzální jsou

dobrá rada

Zakoupíte-li pneumatiku **Continental ContiWinterContact TS850**, a to jak o rozměrech 185/60 R15 (dobře, 1600 korun) nebo 225/45 R17 (dobře, 3900 korun), máte jistotu, že budete jezdit na nejlepší pneumatice.

V obou kategoriích se umístila na prvním místě a díky dobrým a vyváženým výsledkům ve všech zkouškách lze směle označit za univerzální. **Michelin Alpin A4** (dobře, 1680 korun a dobře, 4010 korun) je stejně jako v loňském testu pneumatikou s nejmenším opotřebením, takže ji doporučujeme řidičům, kteří i v zimě najedou hodně kilometrů. V obou kategoriích skončila na třetím místě.

esta?
u jen některé

Dlouhodobé předplatitele a čtenáře dTestu jistě nepřekvapí, že v říjnovém čísle nabízíme test zimních pneumatik. V tomto období pro vás pravidelně připravujeme přehledné výsledky srovnávacího testu v dostatečném předstihu, abyste měli čas na výběr a koupi kvalitních pneumatik a ne abyste je na poslední chvíli kupovali v supermarketu, protože všechny „dobré gumy" už budou ve specializovaných prodejnách a e-shopech vyprodány. Letos jsme se zaměřili na pneumatiky pro vozy kategorie B, tedy malé vozy, do které patří například Škoda Fabia, Citroën C3 nebo Toyota Yaris – rozměr 185/60 R15. Druhý testovaný rozměr 225/45 R17 obouvají vozy nižší střední a střední třídy, například Audi A4 a A6, BMW 3, Kia Cee'd, Renault Mégane, Škoda Octavia i Superb.

Pneumatiky stejné šířky a průměru jsme testovali naposledy v roce 2010, tedy před třemi lety. Jen o rok víc je přitom podle odborníků doporučovaná životnost zimních pneumatik, maximálně pak mluví o šesti letech. Pryž, ze které jsou vyrobeny, totiž na vzduchu stárne a její vlastnosti se mění bez ohledu na to, jestli pneumatiku používáte, nebo ne. Právě proto je velmi důležitý její věk. Pro spotřebitele to sice může vypadat jako marketingový trik prodejců, kterým se snaží dosáhnout vyšších prodejů, ale je třeba si uvědomit, že pneumatiky jsou jedinou styčnou plochou mezi vozidlem a silnicí. Proto by měly být v dobré kondici. Připomínáme, že zákonem povolená výška dezénu u „zimáků" je 4 milimetry.

Mezigenerační posun

V roce 2010 získaly jen tři z patnácti testovaných pneumatik menších rozměrů známku dobře. Ovšem získaly ji „jen o kolo". Po třech letech je patrný výrazný posun v kvalitě. Letos skončilo hned sedm ze sedmnácti pneumatik velikosti 185/60 R15 s hodnocením dobře, a ty obzvlášť doporučujeme ke koupi. K hodnocení konkrétních modelů se dostaneme později.

Zlepšil se také vítěz testu. Letošní nejlepší 15palcová pneumatika Continental ContiWinterContact TS850 dosáhla na celkových 73 procent, zatímco nejlepší modely v roce 2010 skončily jen těsně nad 60 procenty. Samotný Continental s tehdejším modelem TS830 se umístil na děleném čtvrtém místě, což svědčí o rostoucí kvalitě alespoň prémiových značek.

Mezigenerační zlepšení jsme zaznamenali také u modelů Firestone. Zatímco před třemi lety měl model Winterhawk 2 EVO jen uspokojivé hodnocení, letošní novinka Winterhawk 3 získala bramborovou medaili mezi 15palcovými pneumatikami (hodnocení dobře, 68 %). A je vůbec nejtišší pneumatikou v kategorii.

Letošní nejlepší pneumatikou o rozměrech 225/45 R17 je také Continental – se stejným typovým označením ContiWinterContact TS850. V roce 2010 jí patřilo druhé místo za tehdejším vítězem Michelin Alpin A4. Ten je letos třetí. Do pole dobře hodnocených pneumatik se dostal i Uniroyal s modelem MS plus 77. Mezi uspokojivými zůstávají Goodyear, Fulda, Nokian nebo Dunlop. Nedostatečnou známku si opět odnesly pneumatiky Interstate Winter IWT-2.

V nížinách i na horách

Pneumatiky testujeme na mokré i suché vozovce, na sněhu i na ledu. Continental ContiWinterContact TS850, vítěz kategorie 185/60 R15, získal ve všech zkouškách dobré hodnocení (na mokru, sněhu i náledí vůbec nejlepší), takže lze s nadsázkou nazvat univerzální pneumatikou na všechny „zimní" povrchy. Testovací vůz VW Polo měl s pneumatikami Continental nejkratší brzdnou dráhu 57 metrů, což je o 19 méně než nejhorších 75 metrů pneumatiky Marangoni. Continentaly brzdí nejlépe i na sněhu. Dunlop Winterresponse 2 si také umí poradit s povrchy všeho typu, na mokru předvedl nejlepší výkon. Odborníci však kritizovali design dezénu, protože vnitřní část vzorku uspořádaná do jakýchsi bloků je silně matoucí a zapříčinila směrově nesprávné nasazení pneumatiky. Díky své všestrannosti se Continentaly a Dunlopy hodí na auta, která se v zimě pohybují jak ve městě, tak na horách.

Sedm statečných

Žádné slabosti při jízdních zkouškách jsme nezaznamenali ani u pneumatik Firestone, Michelin, Nokian, Goodyear a Semperit.

Pneumatiky Nokian WR D3 jsou nejlepší na suchu (mají nejkratší brzdnou dráhu), ale špatně si nevedly ani na mokré vozovce a na sněhu, což znamená, že jsou vhodné spíš do města, kde jsou silnice převážně bez sněhu nebo mokré. Michelin Alpin A4 opět obhájila titul pneumatiky s nejmenším

Přehled aut, která mohou obouvat rozměr 185/60 R15

- Audi A1
- Citroën C3
- Fiat Punto
- Hyundai i20
- Mini Cooper
- Nissan Micra
- Opel Agila, Corsa, Meriva
- Peugeot 208, 1007
- Renault Clio, Modus, Mégane (starší modely)
- Seat Ibiza
- Škoda Fabia
- Suzuki Swift
- Toyota Yaris
- Volkswagen Polo

Přehled aut, která mohou obouvat rozměr 225/45 R17

- Alfa Romeo 147, 156, 159, 166, GT
- Audi A3, A4 (B6, B7), A6 (C5), TT
- BMW 1, 3, Z3, Z4
- Chevrolet Evanda
- Chrysler PT Cruiser
- Citroën C4
- Fiat Bravo, Stilo, Croma
- Ford Focus, C-Max, Mondeo, Galaxy
- Honda Civic, FR-V, Accord, S2000
- Hyundai i30, Coupe
- Kia Cee'd
- Lancia Lybra
- Lexus IS
- Mazda 3, 5, 6
- Mercedes Benz třídy B a C, C Sportcoupe, CLK, SLK
- Nissan Almera, 200SX
- Opel Astra, Zafira, Vectra, Signum
- Peugeot 307, 308, 406
- Renault Megane, Laguna, Scenic
- Seat Leon, Altea, Toledo, Alhambra
- Škoda Octavia, Superb
- Subaru Impreza, Legacy
- Toyota Auris, Avensis, Corolla Verso
- Volvo C30, S40, V50, S60, V70
- Volkswagen Golf, Bora, Jetta, New Beetle, Eos, Passat, Touran, Sharan

opotřebením, a proto ji doporučujeme řidičům, kteří z auta vystupují, s nadsázkou řečeno, jen na čerpací stanici. Ve srovnání s nejhorší pneumatikou v hodnocení opotřebení Falken Eurowinter HS-449 má „mišelinka" více než dvakrát větší kilometrový nájezd.

Poslední mezi pneumatikami s dobrým hodnocením (a naším zdůrazněným doporučením ke koupi) je Semperit Speed-Grip 2, která má jeden z nejnižších vlivů na spotřebu paliva. Rozdíl mezi nejúspornější a „nejžravější" pneumatikou Semperit a Marangoni je v případě testovacího vozu VW Polo 0,4 l/100 km.

Horší, či lepší průměr

Mezi uspokojivé pneumatiky, které ještě doporučujeme ke koupi, se zařadila Barum Polaris 3, u které jsme zaznamenali slabší výkony na suchu a mokru. A s 60 procenty za opotřebení se řadí mezi pneu s nejmenším kilometrovým nájezdem. Pirelli Winter 190 Snowcontrol 3 je téměř stejně drahá jako nejlepší trojice, ale projevily se u ní drobné slabosti na mokru. Opotřebovává se stejně rychle jako Barum a navíc je vůbec nejhlučnější z testované škály. Nejlevnější pneumatika o rozměru 185/60 R15 (Kormoran Snowpro b2) ukázala slabosti ve všech mokrých disciplínách a propadla v brzdné dráze. Ve srovnání s Nokiany měla o 9 metrů delší dráhu. Pneumatika Kormoran proto skončila druhá od konce.

Šířka není problém

Obout auto v zimě třeba před patnacti lety pneumatikami o rozměru 225/45 R17, asi byste byli za blázna. Dříve platilo, že na zimu by měla být kola úzká. Současné zimní pneumatiky však mají díky moderním směsím takové vlastnosti, že mají širší záběr, jsou lepší při brzdění a snižují riziko aquaplaningu. To je velmi důležité pro ovládání vozu.

Z patnácti testovaných pneumatik obzvlášť doporučujeme ke koupi čtyři, které získaly známku dobře. Předvedly celkově vyvážený výkon a tři z nich dosáhly na nejlepší hodnocení v kategorii: Continental ContiWinterContact TS850 (nástupce modelu TS830P) je nejlepší na sněhu, Bridgestone Blizzak LM-32 S (ve srovnání s modelem LM-32 má nové složení směsi a modifikovaný dezén) je nejlepší na mokru a Michelin Alpin A4 má i v této rozměrové kategorii nejdelší životnost (dvojnásobnou oproti „Pirelkám"). Poslední z dobře hodnocených je nová pneumatika Uniroyal MS plus 77. Sice nikde nevyniká, ale nezaznamenali jsme u ní žádnou slabost a předvedla celkově vyvážený výkon.

Stále doporučujeme

Devět pneumatik s upokojivým hodnocením lze doporučit ke koupi, ale tady už je třeba lépe vybírat, respektive volit obutí vhodné pro podmínky, ve kterých se nejčastěji s autem vyskytujete. Například Goodyear UltraGrip 8 Performance bude nejlépe sloužit na sněhu. Pneumatiky Nokian WR D3 jsou zase nejlepší na suchu ve všech zkouškách. Jejich brzdná dráha je 44,6 metru, zatímco nejhorší jsou pneumatiky Fulda Kristall Control HP s dráhou 49,8 metru (testováno na Škodě Octavii při brzdění ze 100 do 0 km/h). Semperit Speed-Grip 2 jsou nejúspornějšími pneumatikami i v kategorii 225/45 R17, navíc předvedly nejlepší

› str. 24

Novou pneumatiku je vhodné při koupi vidět. Proč? Záleží totiž na době, po kterou ležela na skladě. Výrobci tvrdí, že maximálně za jeden rok by měla jít do provozu, jenže pro koncového spotřebitele to pak znamená, že mu bude stoprocentně sloužit už jen tři roky a v dalších letech se budou její vlastnosti pozvolna zhoršovat. Především tedy bude ztrácet přilnavost. Pamatujte na to hlavně při nákupu přes internet, kde prodejci této neznalosti někdy využívají a snaží se vám prodat staré gumy.

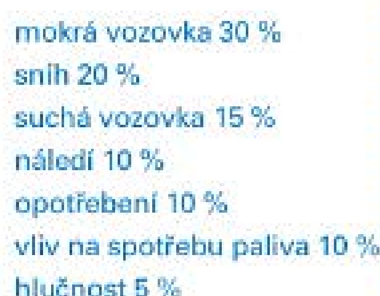

Jak testujeme

podrobný postup testu zimních pneumatik najdete na www.dtest.cz/pneumatiky

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality zimních pneumatik

Test Zimní pneumatiky, rozměr 185/60 R15 T

zimní pneumatiky, rozměr 185/60 R15 T	Continental ContiWinter-Contact TS850	Dunlop Winter Response 2	Michelin Alpin A4	Firestone Winter-hawk 3	Nokian WR D3	Goodyear UltraGrip 8	Semperit Speed-Grip 2
průměrná cena (Kč)	1600	1620	1680	1350	1530	1590	1310
hodnocení kvality	**dobře 71 %**	**dobře 69 %**	**dobře 69 %**	**dobře 68 %**	**dobře 66 %**	**dobře 63 %**	**dobře 63 %**
mokrá vozovka	**dobře 73 %**	**dobře 73 %**	**dobře 63 %**	**dobře 70 %**	**dobře 67 %**	**dobře 64 %**	**dobře 62 %**
ovladatelnost	+	+	+	+	+	+	+
brzdění	+	+	+	+	o	+	+
aquaplaning: rovná vozovka / zatáčky	+ / +	++ / ++	+ / +	++ / ++	++ / ++	+ / +	+ / o
směrové vedení	+	+	+	+	+	+	+
sníh	**dobře 73 %**	**dobře 72 %**	**dobře 69 %**	**dobře 63 %**	**dobře 67 %**	**dobře 69 %**	**dobře 60 %**
rozjezd	+	+	+	o	+	+	o
brzdění	+	+	+	+	+	+	+
trakce, směrové vedení	+	++	+	+	+	+	+
suchá vozovka	**dobře 63 %**	**dobře 63 %**	**dobře 67 %**	**dobře 71 %**	**dobře 76 %**	**dobře 62 %**	**dobře 69 %**
ovladatelnost	+	+	+	++	++	+	+
brzdění	o	o	o	o	+	o	+
jízdní stabilita	+	+	+	+	++	+	+
náledí	**dobře 72 %**	**dobře 66 %**	**dobře 66 %**	**dobře 66 %**	**dobře 64 %**	**dobře 60 %**	**dobře 61 %**
brzdění	++	+	+	+	+	+	+
směrové vedení	+	+	+	+	+	+	+
opotřebení	**velmi dobře 80 %**	**dobře 60 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 80 %**	**dobře 64 %**	**dobře 60 %**	**dobře 60 %**
vliv na spotřebu paliva	**dobře 74 %**	**velmi dobře 80 %**	**dobře 74 %**	**dobře 66 %**	**dobře 68 %**	**dobře 70 %**	**velmi dobře 80 %**
hlučnost	**uspokojivě 54 %**	**uspokojivě 49 %**	**uspokojivě 42 %**	**uspokojivě 55 %**	**uspokojivě 40 %**	**uspokojivě 44 %**	**uspokojivě 45 %**
vnitřní	+	o	o	+	o	o	o
vnější	–	o	–	o	–	–	–
rychlostní zkouška	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**
index nosnosti	84	84	88	84	88	84	84

klíč:
++ + o – ––
velmi dobře ⟷ nedostatečně

rozpětí hodnocení:
velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:
✓ ano ✗ ne
Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Vredestein Snowtrac 3	Barum Polaris 3	Pirelli Winter190 Snowcontrol Serie 3	Hankook Winter i*cept RS W442	GT Radial Champiro WinterPro	Kleber Krisalp HP2	Falken Eurowinter HS449	Nexen Eurowin 600	Kormoran Snowpro b2	Marangoni 4 Winter E+
1530	1120	1580	1320	1330	1290	1250	1380	1070	1330
uspokojivě 59 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 40 %	dostatečně 38 %	nedostatečně 5 %	nedostatečně 0 %
uspokojivě 59 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 56 %	nedostatečně 5 %	nedostatečně 0 %
+	o	o	–	o	–	+	o	––	––
o	o	o	o	o	–	+	+	––	––
+ / +	o / o	+ / o	+ / +	o / o	o / +	o / –	+ / o	o / o	+ / +
+	+	+	o	o	–	+	+	–	––
dobře 73 %	dobře 66 %	dobře 71 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 48 %	dobře 63 %	dobře 66 %	dostatečně 38 %	dobře 68 %	dostatečně 33 %
+	+	o	o	o	o	+	o	+	–
+	+	+	o	o	+	+	–	+	–
+	+	+	+	o	+	+	o	+	–
dobře 67 %	uspokojivě 59 %	dobře 69 %	dobře 69 %	uspokojivě 55 %	dobře 67 %	dobře 69 %	dobře 72 %	uspokojivě 45 %	dobře 67 %
+	+	+	+	+	+	+	++	o	+
o	o	o	o	o	o	o	o	–	o
+	+	++	+	o	+	++	++	o	+
dobře 64 %	dobře 64 %	dobře 61 %	dobře 64 %	dobře 60 %	uspokojivě 58 %	dobře 66 %	uspokojivě 51 %	dobře 61 %	uspokojivě 55 %
+	+	+	+	+	o	+	o	+	o
+	+	+	+	+	+	+	o	+	+
dobře 64 %	dobře 60 %	dobře 60 %	dobře 64 %	dobře 64 %	velmi dobře 80 %	uspokojivě 40 %	dobře 60 %	dobře 70 %	velmi dobře 80 %
dobře 68 %	dobře 62 %	dobře 70 %	dobře 68 %	dobře 62 %	dobře 72 %	dobře 62 %	dobře 66 %	dobře 72 %	uspokojivě 54 %
dostatečně 38 %	uspokojivě 48 %	dostatečně 34 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 43 %	dostatečně 39 %	uspokojivě 41 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 43 %	dostatečně 35 %
+	+	o	+	o	o	o	+	o	o
––	–	––	–	–	–	–	–	–	–
velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
88	84	88	84	84	84	84	84	88	88

vítěz testu
výhodný nákup

Test Zimní pneumatiky, rozměr 225/45 R17 H

zimní pneumatiky, rozměr 225/45 R17 H

	Continental ContiWinterContact TS 850	Bridgestone Blizzak LM-32 S	Michelin Alpin A4	Uniroyal MS plus 77	Goodyear UltraGrip 8 Performance	Nokian WR D3	Dunlop SP Winter Sport 4D
průměrná cena (Kč)	3910	3470	4010	3000	3780	3300	3770
hodnocení kvality	**dobře 69 %**	**dobře 67 %**	**dobře 66 %**	**dobře 63 %**	**uspokojivě 59 %**	**uspokojivě 58 %**	**uspokojivě 57 %**
mokrá vozovka	**dobře 68 %**	**dobře 70 %**	**dobře 61 %**	**dobře 62 %**	**uspokojivě 59 %**	**uspokojivě 58 %**	**dobře 66 %**
ovladatelnost	+	+	+	+	+	+	+
brzdění	+	+	+	+	+	+	+
aquaplaning: rovná vozovka / zatáčky	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	o / +	o / o	+ / +
směrové vedení	+	+	+	+	+	+	+
sníh	**dobře 76 %**	**dobře 65 %**	**dobře 62 %**	**dobře 69 %**	**dobře 68 %**	**dobře 61 %**	**dobře 66 %**
rozjezd	++	+	+	+	++	+	+
brzdění	+	+	+	+	+	+	+
trakce, směrové vedení	++	+	+	+	+	+	+
suchá vozovka	**dobře 74 %**	**dobře 74 %**	**dobře 74 %**	**dobře 61 %**	**dobře 64 %**	**dobře 76 %**	**dobře 70 %**
ovladatelnost	++	++	++	+	+	++	+
brzdění	o	o	o	o	o	+	o
jízdní stabilita	++	++	++	+	+	++	+
náledí	**dobře 62 %**	**dobře 62 %**	**dobře 62 %**	**dobře 61 %**	**dobře 60 %**	**dobře 61 %**	**uspokojivě 57 %**
brzdění	+	+	+	+	+	+	+
směrové vedení	+	+	+	+	+	+	o
opotřebení	**dobře 74 %**	**dobře 64 %**	**velmi dobře 100 %**	**dobře 60 %**	**dobře 64 %**	**dobře 60 %**	**dobře 64 %**
vliv na spotřebu paliva	**dobře 68 %**	**dobře 72 %**	**dobře 64 %**	**dobře 76 %**	**dobře 72 %**	**dobře 62 %**	**dobře 70 %**
hlučnost	**uspokojivě 50 %**	**uspokojivě 50 %**	**uspokojivě 42 %**	**uspokojivě 43 %**	**uspokojivě 41 %**	**uspokojivě 48 %**	**dostatečně 38 %**
vnitřní	+	o	o	o	o	o	o
vnější	o	o	o	o	–	o	–
rychlostní zkouška	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**
index nosnosti	91	91	91	91	91	94	91

klíč:
++ + o – ––
velmi dobře ⟷ nedostatečně

rozpětí hodnocení:
velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:
✓ ano ✗ ne
Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Semperit Speed- -Grip 2	Fulda Kristall Control HP	Esa-Tecar Supergrip 7+ HP	Pirelli Winter Sottozero 3	Hankook Winter i*cept RS W442	Toyo Snowprox S953	Interstate Winter IWT-2	Sailun Ice Blazer WSL-2
2970	4000	1660	4050	3030	2760	2410	1930
uspokojivě 56 %	**uspokojivě 56 %**	**uspokojivě 54 %**	**uspokojivě 54 %**	**uspokojivě 46 %**	**uspokojivě 41 %**	**nedostatečně 8 %**	**nedostatečně 0 %**
uspokojivě 56 %	**uspokojivě 56 %**	**uspokojivě 59 %**	**dobře 65 %**	**uspokojivě 46 %**	**uspokojivě 41 %**	**nedostatečně 8 %**	**nedostatečně 0 %**
o	o	o	+	–	–	––	––
+	+	+	+	o	o	–	––
o / +	+ / +	+ / +	o / o	+ / +	o / +	o / o	o / o
+	o	o	+	o	o	––	––
dobře 66 %	**dobře 64 %**	**dobře 65 %**	**dobře 60 %**	**dobře 60 %**	**uspokojivě 57 %**	**dostatečně 36 %**	**dobře 69 %**
+	+	+	+	+	o	o	+
+	+	+	o	+	+	o	+
+	+	+	+	+	o	–	+
dobře 66 %	**uspokojivě 56 %**	**dobře 62 %**	**dobře 61 %**	**dobře 69 %**	**dobře 66 %**	**uspokojivě 59 %**	**uspokojivě 41 %**
+	+	+	+	+	+	+	o
o	–	o	+	o	o	o	o
+	+	+	+	+	+	+	o
dobře 64 %	**dobře 61 %**	**dobře 61 %**	**dobře 60 %**	**dobře 61 %**	**uspokojivě 55 %**	**uspokojivě 57 %**	**dobře 64 %**
+	+	+	+	+	o	+	+
+	+	+	+	+	+	o	+
dobře 74 %	**dobře 60 %**	**uspokojivě 54 %**	**uspokojivě 54 %**	**dobře 64 %**	**uspokojivě 54 %**	**dobře 64 %**	**dobře 74 %**
dobře 78 %	**dobře 70 %**	**dobře 66 %**	**dobře 70 %**	**dobře 74 %**	**dobře 64 %**	**dobře 64 %**	**dobře 68 %**
uspokojivě 49 %	**uspokojivě 45 %**	**uspokojivě 50 %**	**uspokojivě 50 %**	**uspokojivě 42 %**	**dostatečně 33 %**	**uspokojivě 45 %**	**uspokojivě 43 %**
o	o	o	+	o	o	o	–
o	–	o	o	–	–	o	o
velmi dobře 100 %	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 100 %**
91	91	91	91	91	91	94	94

Sněhová břečka – z praxe jsme zjistili, že existuje souvislost mezi odolností pneumatik vůči aquaplaningu a jízdou v rozbředlém sněhu. Modely, které si dobře počínaly při vjezdu do souvislé vrstvy vody, byly zároveň stabilnější a ovladatelnější ve sněhové břečce. Rychlost při zkoušce byla však ve srovnání s aquaplaningem až třikrát nižší (30 km/h).

vítěz testu
výhodný nákup

výkon na ledu a špatně si nevedly ani na sněhu. Mohly by vyhovovat řidičům, kteří jezdí každý den ráno do práce. Pirelli Winter Sottozero 3 patří opět mezi nejdražší pneumatiky, ale zároveň se nejrychleji opotřebují. To není dobrá kombinace. Celkově však předvedly vyvážený výkon, přičemž nejlépe si vedly na mokru. Mezi pneumatiky s největším opotřebením se řadí i Tecar a Toyo. Toyo Snowprox S953 je navíc vůbec nejhlučnější z testovaných.

Raději nebrat!

Modernizovaná verze pneumatiky Interstate Winter IWT-2 (od DOT 2412) ukázala slabosti ve všech testovaných parametrech – průměr na suchu a ledu, dostatečně na sněhu a nedostatečně na mokru. Ovladatelnost na mokru byla velmi špatná. Celkové hodnocení je nedostatečné a patří jí až předposlední místo. Sailun Ice Blazer WSL-2 má nejhorší přilnavost na mokrém povrchu. Při zkoušce zcela propadla při ovladatelnosti, brzdění i směrovém vedení, a to zapříčinilo umístění na úplném chvostu. Tyto pneumatiky rozhodně nedoporučujeme.

Štítky na pneumatikách

Energetické štítky se na pneumatikách povinně objevují od loňského roku a platí pro všechny modely vyrobené po 1. červenci 2012. Označení na štítcích vychází od samotných výrobců, kteří si testy provádějí sami a testují kdykoliv a kdekoliv na světě. Zkušební podmínky jsou sice standardizovány, ale přesto se mohou značně lišit. Naše zkušební metody a hodnocení jsou rozdílné. Náš test probíhá na jednom místě, pro všechny výrobky současně a při stejných okolních podmínkách. Objektivní hodnocení je zajištěno díky srovnání se stále stejnou referenční pneumatikou. Naše zkouška je tak typicky srovnávací, a proto nemůžeme porovnávat údaje na štítku s našimi výsledky. Navíc na energetickém štítku jsou uvedeny pouze tři údaje: valivý odpor (který nám toho moc nepoví), brzdná dráha na mokré vozovce a hlučnost (jen vnější). My jich uvádíme téměř dvacet, z čehož je zřejmé, že naše zkouška je mnohem komplexnější. ×

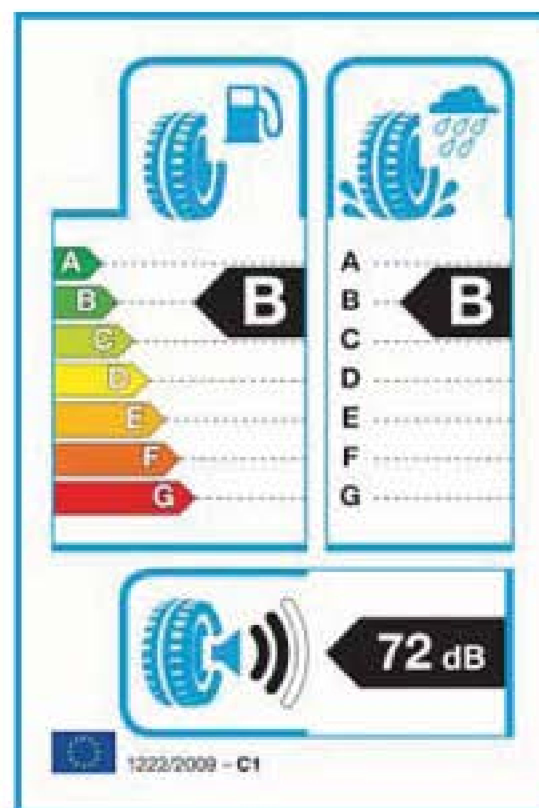

Zimní pneumatiky se testují na jaře ve Švýcarsku na zasněženém letišti v jednom malebném horském průsmyku. Je to ideální prostředí, které nám umožňuje udržet stejné podmínky v průběhu celého testu. I z toho důvodu jízdy na zkušební dráze probíhají v noci. Na dolním obrázku je vidět speciální vlek s řadou pneumatik, který se zapřáhne za auto a na dráze vytvoří ujeţděnou vrstvu sněhu.

Jak zjistíte, jestli výška vzorku zimní pneumatiky už je pod zákonem povolenou hranicí 4 milimetrů? Hloubku dezénu u značkových pneumatik hlídají speciální můstky nebo barevné drážky, které upozorňují na dosažení kritické hranice. Lze je dobře vidět na pneumatice ve chvíli, kdy je kolo v plném rejdu, nebo se můžete řídit podle zkratky TWI (Trade Wear Indicator). Ta označuje, že na pneumatice jsou indikátory opotřebení. Najdete ji na bočnici pneumatiky a říká vám, že v tomto místě je v drážkách běhounu indikátor. U pneumatik nevybavených těmito indikátory budete muset použít klasický digitální měřák. A pozor, pokud budete měřit hloubku dezénu, dělejte to na více místech – na obou krajích i uprostřed. Pneumatika se totiž často sjíždí nerovnoměrně.

Test

Vepřová šunka dušená

Pokud si myslíte, že potraviny pro děti budou dietnější než potraviny bez takového označení, pak vás náš test šunky vyvede z omylu. Co do obsahu soli předběhly tyto takzvané „šunky pro děti" polovinu z dalších testovaných šunek. Jedna z nich dokonce byla druhou nejslanější mezi všemi. Po chuťové stránce také neoslnily, v porovnání s ostatními představovaly průměr. Ze všech 16 šunek hodnotitelům bez výhrad chutnala pouze jediná, a ta byla z Německa.

Chutnala pouze jediná

Říká se, že lidé jsou různí a důkazem toho budiž i dušená vepřová šunka, jejíž názvy se na českém trhu obracejí k nejrůznějším věkovým a zájmovým skupinám obyvatelstva. Na pultech jsme našli třeba šunku Hurvínek s obrázkem Máničky a označením pro děti nebo poctivou šunku od kosti, nejspíš pro zastánce tradičních hodnot. Pro pamětníky by mohla být třeba šunka pražská. Ta se u nás svého času dala koupit pouze v Tuzexu, kde se mohlo platit jen speciálními poukázkami anebo dolary či západoněmeckými markami. Tohle všechno je k vidění na plátkovaných šunkách v zataveném obalu, které jsme nakoupili pro náš test. Podívejte se s námi, zda reklamní nápaditost výrobců balené šunky provází i kvalitní a chutné zboží.

Názvy nezávazné a závazné

Marketingové názvy jsou zaměřeny na upoutání pozornosti, ale výrobce k ničemu nezavazují. Skutečným vodítkem pro rozhodování spotřebitele by mělo být označení jakostní třídy, z něhož vyplývá, zda je v šunce více nebo méně masa. Pro dušenou vepřovou šunku jsou stanoveny tři jakostní třídy: šunka nejvyšší jakosti, šunka výběrová a šunka standardní. Nejmírnější požadavky na jakost má šunka standardní, která může obsahovat i barviva, škrob či sóju, jejichž použití je pro šunku nejvyšší jakosti i šunku výběrovou výslovně zakázáno.

Protože obcházení zákazů může být pro výrobce svůdné, rozhodli jsme se otestovat jejich poctivost na šunkách nadstandardních, tedy nejvyšší jakosti a výběrových, pro které jsou náhražky masa zakázány. Pro test vepřové dušené šunky jsme nakoupili 12 šunek nejvyšší jakosti a čtyři výběrové. Výběrové jsme zařadili do testu proto, že nesly na obalu označení „pro děti". Tím vyvolávaly dojem, že splňují náročnější požadavky na hygienické limity, cizorodé látky a stravitelnost. Laboratorní analýzy ovšem ukázaly, že dětské šunky nejsou o nic dietnější než ty ostatní. O tom píšeme podrobněji v další části textu.

Když vepřová, tak z kýty

Bez ohledu na jakostní zařazení platí, že vepřová šunka musí být vyrobena pouze z vepřové kýty. Když je použito maso z jiné části prasete, výrobek již nesmí nést název šunka. A to ani v zdrobnělém či odvozeném tvaru, jak vyplývá z potravinářské vyhlášky č. 326/2001 Sb. pro maso a výrobky z něj.

Pozoruhodné je, že požadovanou kýtu ne vždy najdeme v deklarovaném složení výrobku. Na šesti námi testovaných výrobcích jsme nalezli blíže nespecifikované „vepřové maso". To zavání alibismem.

Hledání náhražek a masa

Chemickými analýzami jsme nejprve hledali náhražky masa. Zakázaný škrob, mouku ze sóji nebo z obilí laboratorní zkoušky neodhalily. Prokázána nebyla ani přítomnost strojně odděleného masa, tzv. separátu, ať drůbežího či jiného.

Pozitivní zprávou je i to, že v žádném z testovaných výrobků se nenašla barviva, která jsou pro první dvě jakostní třídy šunky zakázána. Šunka, je-li správně vyrobena, má přirozeně růžovou barvu. V senzorické části testu se však ukázalo, že požadavek na masově růžovou barvu šunky nesplnily čtyři výrobky, které byly shledány jako světlé nebo bledé.

Krátce řečeno – nic, co by v nich nesmělo být, jsme v šunkách nenašli. Zkoumali jsme také, zda šunky obsahují to, co v nich být musí. A to je především obsah čisté svalové bílkoviny. Pro šunku nejvyšší jakosti činí povinné minimum 16 procent. Všech dvanáct testovaných výrobků označených jako šunka nejvyšší jakosti tento závazný podíl splnilo. Je však třeba říci, že u tří výrobků to bylo jen tak tak, tedy až po započtení nejistoty měření.

Na druhé straně jiné tři šunky měly čisté svalové bílkoviny více než 17 procent a v jednom případě dokonce 18,41 procenta. Tímto svalovým rekordmanem byla dušená šunka Dulano z Německa. Jen je škoda, že na obalu bylo deklarováno vepřové maso místo vepřové kýty. V senzorické části testu ovšem tento výrobek skončil předposlední. Hodnotitelé mu vytkli netypickou chuť a vůni, tužší gelovitou konzistenci i to, že byl málo šťavnatý.

Laťka není vysoko

Při hodnocení čisté svalové bílkoviny jsme se řídili potravinářskou vyhláškou, je však možno říci, že laťka pro její množství v prvotřídní šunce není nastavena vysoko. „Libové vepřové v průměru obsahuje kolem dvaceti procent čisté svalové bílkoviny," řekl dTestu Milan Koutný z Výzkumného ústavu

d dobrá rada

Vítězem testu vepřové šunky nejvyšší jakosti se stal výrobek **Billa Vocilka / Šunka Zvonařka** (dobře, 300 Kč/kg). Měl příznivou cenu, o něco nižší než byla průměrná cena testovaných šunek a v senzorických zkouškách skončil jako druhý nejchutnější. Změřený obsah masa byl o něco vyšší, než výrobce uváděl v deklaraci. Celkové hodnocení dobře získala ještě **Selská šunka Kaufland Classic** (dobře, 250 Kč/kg). Její předností byl nadprůměrný obsah čisté svalové bílkoviny. Co do chuti skončila na čtvrtém místě. Protože kvalitní šunka nesmí po nakrájení pouštět vodu, všímejte si při nákupu balené šunky, zda pod krycí fólií nejsou vysrážené kapky tekutiny. Na závadu je i výrazná pórovitost anebo větší množství dutinek v plátcích šunky. Zklamáním byla šunka výběrová s označením pro děti kvůli vysokému obsahu soli. Takzvané dětské šunky byly vesměs slanější než šunky nejvyšší jakosti bez tohoto označení. Hodnocení jejich chuti bylo průměrné. Všechny měly vlhký povrch, v jednom případě dokonce vodnatý. Každá z dětských šunek měla gumovitou konzistenci. Vyhláška však předepisuje, že šunka bez rozdílu jakosti musí být na skusu křehká.

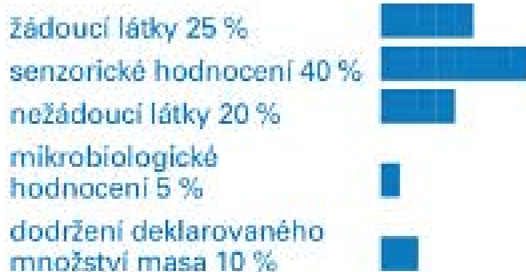
i

Jak testujeme

podrobný postup testu vepřové šunky dušené najdete na www.dtest.cz/sunka

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality vepřové šunky dušené

živočišné výroby v Praze-Uhříněvsi. Při šlechtění prasat se zabývá rozbory jejich svaloviny již několik desítek let. Dodejme, že čistá svalová bílkovina není totéž, co veškerá bílkovina v mase, která zahrnuje i bílkoviny z pojivových tkání a kolagen.

Pro šunku výběrovou, kam spadaly čtyři testované výrobky, všechny označené jako šunka pro děti, je vyhláškou předepsáno minimálně 13 procent čisté svalové bílkoviny. Toto množství všechny čtyři překročily, přičemž nejvíce (15,17 procenta) jí měla šunka Bilbo pro děti (Kostelecké uzeniny). V senzorice ovšem neokouzlila a skončila na třetím místě ze čtyř výrobků této jakostní kategorie.

Dva hříšníci s deklarací

Závazná receptura pro šunku neexistuje a stanoven v ní není ani závazný obsah masa. Ale pozor. Jaký podíl masa výrobce na obalu uvede, takový musí splnit. A my jsme v tomto případě našli dva hříšníky.

Zimbo Gourmet Duryňská dušená šunka z Německa na obalu deklarovala 95 procent vepřového masa, v laboratoři však naměřili jen 84,15 procenta. Rozdíl v neprospěch spotřebitele tak činil takřka jedenáct procent. V kategorii šunek nejvyšší jakosti tento výrobek deklaroval nejvíce masa, ale po změření se ukázalo, že ho má nejméně. V testu senzoriky se však stal jednoznačným vítězem, když byl hodnotiteli jako jediný označen za chuťově velmi dobrý výrobek.

LE & CO šunka pro děti výběrová deklarovala 83 procent masa, ale ve skutečnosti ho obsahovala 73,2 procenta, což bylo nejméně v kategorii dětských šunek. V chuťovém hodnocení tento výrobek zvítězil, nikoli proto, že by hodnotitelům chutnal, ale proto, že k němu měli nejméně výhrad.

Nejvíce masitou dětskou šunkou byl již zmíněný výrobek Bilbo pro děti. Laboratoř v něm naměřila 79,56 procenta masa, což se jen o chloupek lišilo od deklarovaných 80 procent. Ve zbylých dvou šunkách také výrobci nedodrželi podíl masa, který slibovali, ale do limitu rozšířené nejistoty se vešli. Šlo o výrobky Junior šunka výběrová (Schneider, Plzeň) a LE & CO Veselá šunka vepřová.

Éčka v testovaných šunkách

- E 250 – dusitan sodný; konzervant, stabilizátor barviva
- E 262 – octany sodné; konzervant, regulátor kyselosti, sekvestrant
- E 300 – kyselina askorbová; antioxidant
- E 301 – askorban (askorbát) sodný; antioxidant
- E 316 – erythorban sodný; antioxidant
- E 325 – mléčnan sodný; antioxidant, plnidlo, zvlhčující látka
- E 407 – karagenan; zahušťovadla, stabilizátor, želírující látka
- E 407a – guma euchema; zahušťovadlo, stabilizátor
- E 415 – xanthan; zahušťovadlo, stabilizátor
- E 425i – konjaková guma a glukomanan; zahušťovadlo, nosič
- E 450 – difosforečnany; emulgátor, stabilizátor, regulátor kyselosti, kypřicí látka, sekvestrant, zvlhčující látka
- E 451 – trifosforečnany, (trifosfáty); sekvestrant, regulátor kyselosti, zahušťovadlo
- E 452 – polyfosforečnany; emulgátor, stabilizátor, regulátor kyselosti, kypřicí látka, sekvestrant, zvlhčující látka
- E 508 – chlorid draselný; želírující látka

Poznámka:
Seznam obsahuje všechny přídatné látky, které jsme našli na etiketách testované šunky. Výrobci uvádějí buď číselný kód, nebo chemický název přídatné látky, což legislativa umožňuje. Na první místo jsme dali názvy, pod kterými éčka schválila Evropská komise, za pomlčkou je název užitý výrobcem nebo další možné synonymum pro tuto látku. Některé přídatné látky mohou v potravině plnit více funkcí, my uvádíme všechny, které jsou pro danou přídatnou látku schváleny. Další podrobnosti k přídatným látkám najdete na našich webových stránkách www.dtest.cz/ecka.

Sodíkové hody
Kdo by dětem nepřál jen to nejlepší. Z hlediska potravinářských předpisů však nepředstavují žádnou zvýhodněnou skupinu, pro kterou by byla stanovena přísnější hygienická a výživová kritéria. Když nás tedy výrobci ujišťují, že jejich šunky jsou pro děti, případně pro děti od tří let, dobře vědí, že je to k ničemu nezavazuje. Unijní i česká legislativa totiž reguluje pouze výrobu potravin pro malé děti do tří let. Kdybychom podle jimi stanovených limitů měli posuzovat námi testované dětské šunky, nevyhověla by žádná z nich pro nadměrnou slanost.

Posuďte sami. Ve sto gramech masitých pokrmů pro malé děti do tří let smí být nejvýše 200 miligramů sodíku. Ve sto gramech testované šunky pro děti od tří let bylo tisíc gramů sodíku, tedy pětkrát více. Konkrétně šlo o šunku Bilbo z Kosteleckých uzenin. Takřka stejné množství sodíku – 959 miligramů – laboratoř naměřila ve sto gramech šunky pro děti od tří let v LE & CO výběrové.

Připomeňme, že příjem sodíku ve stravě zdravého dospělého člověka by neměl překročit 2400 miligramů za den. Toto množství by dospělý člověk vyčerpal snědením 250 gramů dětské šunky. Ještěže se děti po třetím roce věku v jídle nimrají.

Z hlediska sodíku, který zprostředkovaně udává množství kuchyňské soli v potravině, nebyly dětské šunky o nic dietnější než všechny ostatní v našem testu. Sodíkovou bombou byla dětská šunka Schneider Junior z Masokombinátu Plzeň. Ve sto gramech obsahovala 1120 miligramů sodíku. Pro srovnání – více ho měla už jen šunka nejvyšší jakosti Albert Excellent také z Masokombinátu Plzeň, která ho ve sto gramech měla 1290 miligramů.

I když ze čtyř vzorků dětských šunek nelze vyvozovat obecné závěry, jedno je jisté. Ve srovnání s ostatními výrobky v testu měly méně bílkovin a často i více soli. I v nich byly konzervanty a stabilizátory, jinak řečeno éčka. Jednu výživovou přednost jim však nelze upřít, obsahovaly méně tuku.

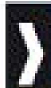
Vlhké, nakyslé a málo křehké
Lahodná, přiměřeně slaná a na skusu křehká. Tak zní smyslové požadavky na dušenou vepřovou šunku v potravinářské vyhlášce pro masné výrobky. Z dětských šunek těmto nárokům nevyhověla žádná. Podle hodnotitelů měly nakyslou, slanější chuť a tužší či gumovitou konzistenci. Vyznačovaly se rovněž málo výraznou, slabou vůní a málo výraznou chutí, v případě šunky Bilbo dokonce i atypickou cizí pachutí. Šunka Junior byla nejen nakyslá, ale také nasládlá.

Masná vyhláška také jasně říká, že z nakrájené šunky nesmí vytékat voda. Všechny dětské šunky měly vlhký povrch a dvě z nich byly i vodnaté.

Lépe z hlediska senzorických požadavků dopadly šunky nejvyšší jakosti. Chuťovým premiantem se v této kategorii stala Zimbo Gourmet Duryňská dušená šunka z Německa, která byla jako jediná označena za „velmi dobrý výrobek". Měla přirozenou barvu a příjemnou vůni bez vedlejších pachů typickou pro vepřovou šunku a netrhala se. Zcela bez kazu však také nebyla. Hodnotitelé jí vytkli výraznější pórovitost a dutinky. Připomeňme, že v jiné části testu propadla kvůli nižšímu obsahu masa v porovnání s deklarovaným.

Není bez zajímavosti, že jiná šunka z Německa, konkrétně Dulano dušená šunka uzená, skončila na posledním místě v kategorii výrobků nejvyšší jakosti. Měla netypickou vůni a chuť, pravděpodobně po použití méně obvyklé kombinace koření, takže ji hodnotitelé vesměs vnímali jako cizí a méně příjemnou. Na skusu měl výrobek sušší a gumovitou konzistenci.

Průměr není žádná sláva
Plátky šunky se po nakrájení nesmí ani trhat, ani rozpadat. Tendenci k trhání měly čtyři šunky. Jiné byly naopak gumovité, nebo vadila jejich suchost či malá šťavnatost. Za závadu se považuje

www.dtest.cz/sunka
Kompletní deklarované složení všech testovaných šunek naleznete na www.dtest.cz/sunka. U každé přídatné látky můžete využít proklik na její detailní popis a hodnocení v naší databázi éček.

i nerovnoměrné vybarvení či krvavé skvrny.

Vzorky hodnotilo osm posuzovatelů ve čtyřech parametrech, nejlepší známkou byla jednička, nejhorší čtyřka. Ideální výrobek by v celkovém hodnocení získal od všech a ve všem jedničku, dohromady tedy nejnižší možný počet 32 bodů. Vítěz našeho testu senzoriky jich konkrétně dostal 38.

Naopak absolutní propadák by mohl nasbírat až 128 bodů. Senzoricky nejhůře hodnocená šunka měla 67 bodů, což je trochu slabší průměr.

Přesně na průměru s 61 body skončila šunka nejvyšší jakosti Albert Excellent shaved z Masokombinátu Plzeň, což stačilo pouze na předposlední místo v senzorice. Byla vodnatá s méně výraznou nakyslou vůní a výrazněji slanou, ale fádní chutí. Na skusu byla mokrá a lehce gumovitá, v obalu po ní zůstala uvolněná tekutina.

Listerie se bát netřeba

V mikrobiologické části testu laboratoř ověřovala, zda v šunkách není přítomná listerie. Jde o nebezpečnou bakterii, která vyvolává horečku, bolesti svalů a průjem. Ročně u nás listeriózou onemocní několik desítek lidí. Test však v žádné šunce listerie nezjistil.

I když k plátkovaným šunkám v zataveném obalu nemá přístup vzduch, neznamená to, že jsou mikroorganismy v útlumu. Ideální podmínky k množení mají třeba bakterie mléčného kvašení, které jsou nutnou součástí třeba pro kysané zelí, avšak v šunkách o ně nestojíme. Je to signálem, že v potravině začaly probíhat kvasné procesy.

Před vstupem do Evropské unie platily v Česku závazné limity pro její přítomnost v řadě potravin, ale po vstupu do EU už nejsou závazné. Podle bývalého limitu smělo být v gramu šunky nejvýše sto miliónů bakterií mléčného kvašení. Tuto hranici překročilo v testu pět šunek, žádná z nich nebyla dětská. Nejlépe v této části testu obstála dětská šunka Schneider Junior, která v gramu výrobku měla 38 tisíc bakterií mléčného kvašení.

V čerstvých potravinách bakterie mléčného kvašení mnoho prostoru nemají. Dlouhodobé skladování však z tohoto hlediska potravinám neprospívá. Proto je vždy dobré věnovat při nákupu pozornost tomu, kdy má vypršet datum její spotřeby. Čím vzdálenější je, tím lépe. ×

Receptura Pražské šunky

Na výrobu 100 kg hotového výrobku Pražská šunka – konzerva se používá:

Očištěné šály vepřové kýty	90 kg
Želatina ve formě prášku	4,4 kg
Lák (12,54 kg)	
voda	10 kg
cukr	0,24 kg
dusitanová solicí směs	2,3 kg
Obaly	220 kusů

Šály vepřové kýty vcelku nebo nahrubo mělněné dáme masírovat s lákem. Po vmasírování láku do svaloviny následuje vakuové plnění do obalů, na jejichž dně se nachází příslušné množství práškové želatiny. Po vakuovém uzavření obalů se nechají výrobky odležet při teplotě 5 stupňů Celsia po dobu 12 hodin. Následuje sterilace, při které musí být ve všech částech výrobku dosaženo minimálně teplotního účinku odpovídajícímu působení teploty 121 stupňů Celsia po dobu deseti minut. Po tepelném opracování jsou výrobky zchlazeny a v suchém stavu skladovány při teplotě 0 až 25 stupňů Celsia při relativní vlhkosti do 85 procent. Údržnost výrobku je tři roky. Pražská šunka konzerva se od ostatních masných výrobků této kategorie odlišuje zejména použitými surovinami, přičemž se jedná o šunku nejvyšší jakosti vyrobenu z očištěných šálů vepřové kýty. Dalším charakteristickým znakem výrobku je rovněž přítomnost aspiku v tenké vrstvě mezi šunkou a obalem. Co ovšem činí Pražskou šunku – konzervu rozpoznatelnou od ostatních masných konzerv, je typický vejčitý tvar plochého obalu.

Zdroj: Úřední věstník Evropské komise

Test Vepřová šunka dušená

	šunka nejvyšší jakosti						
	Billa Vocilka / / Šunka Zvonařka	Kaufland Classic / / Selská šunka	LE & CO Pražská šunka dušená	Berger Wellness Schinken	Bilbo uzeniny Zámecká šunka	Kostelecké uzeniny Poctivá šunka od kosti	LE & CO Šunka od kosti nejvyšší jakosti
cena za balení (Kč/g)	30/100	25/100	38/100	35/100	34/130	35/100	50/150
cena za 1 kg (Kč)	300	250	380	350	260	350	330
cena za 1 kg masa (Kč)	329	278	424	389	279	377	379
hodnocení kvality	**dobře 61 %**	**dobře 60 %**	**uspokojivě 58 %**	**uspokojivě 57 %**	**uspokojivě 57 %**	**uspokojivě 57 %**	**uspokojivě 54 %**
žádoucí látky	**dobře 71 %**	**dobře 78 %**	**dobře 65 %**	**dobře 76 %**	**velmi dobře 82 %**	**dobře 75 %**	**dobře 61 %**
změřený obsah masa	++	++	+	++	++	++	+
čistá svalová bílkovina	–	+	–	+	+	o	o
senzorické hodnocení	**dobře 66 %**	**dobře 60 %**	**uspokojivě 59 %**	**uspokojivě 57 %**	**uspokojivě 52 %**	**uspokojivě 52 %**	**uspokojivě 56 %**
vzhled	+	+	+	+	+	o	o
vůně	+	+	+	o	o	+	+
chuť	+	+	+	o	o	o	o
konzistence	+	o	o	+	o	o	o
nejčastější výhrady hodnotitelů	světlejší barva, méně výrazná chuť a vůně	v nákroji pórovitá, slanější chuť, pevná / gumovitá konzistence	slanější, nakyslá chuť, tužší a suchá konzistence	nerovnoměrné vybarvení, slanější chuť, nakyslá chuť a vůně, tužší konzistence	v nákroji výrazná pórovitost, mdlá vůně, slanější chuť, tužší a suchá, zvlášť v okrajových vrstvách	světlá barva, výrazná pórovitost, slabá vůně, nakyslá chuť, málo šťavnatá	výrazná pórovitost, horší soudržnost – tendence k trhání, nevýrazná vůně, nakyslá chuť
nežádoucí látky	**uspokojivě 42 %**	**uspokojivě 47 %**	**uspokojivě 52 %**	**uspokojivě 42 %**	**uspokojivě 42 %**	**uspokojivě 54 %**	**uspokojivě 45 %**
fosfáty	–	o	o	o	o	o	–
kuchyňská sůl	o	–	+	–	–	+	o
mikrobiologické hodnocení	**uspokojivě 40 %**	**dobře 60 %**	**uspokojivě 40 %**	**dostatečně 20 %**	**dostatečně 20 %**	**dostatečně 20 %**	**uspokojivě 40 %**
dodržení deklarovaného množství masa	**dobře 67 %**	**uspokojivě 46 %**	**dobře 63 %**	**dobře 62 %**	**dobře 62 %**	**dobře 61 %**	**uspokojivě 53 %**
obsah masa: deklarovaný / změřený [2] (%)	88 / 91	96 / 90	88 / 90	89 / 90	92 / 93	92 / 93	90 / 87
změřený obsah čistých svalových bílkovin (%)	16	18	15	17	18	16	16
obsah tuku deklarovaný (%)	max. 12 %	max. 4 %	×	2 % max.	max. 7 %	max. 20 %	×
změřený (%)	9	2	9	1	4	8	7
obsah soli deklarovaný (%)	max. 3 %	max. 3,1 %	max. 3 %	×	max. 3,5 %	max. 3 %	max. 3 %
změřený (%)	1,8	2,2	1,5	2,0	2,0	1,3	1,6
změřený obsah sodíku (mg/100 g) [1]	976	1047	748	1045	1014	695	998
výrobce / dodavatel	Le & Co – Ing. Jiří Lenc, s.r.o., Jirny	Mühlen Gruppe GmbH, Německo	Le & Co – Ing. Jiří Lenc, s.r.o., Jirny	Fleischwaren BERGER Ges.m.b.H. & CoKG, Rakousko	Kostelecké uzeniny a.s., Kostelec	Kostelecké uzeniny a.s., Kostelec	Le & Co – Ing. Jiří Lenc, s.r.o., Jirny
datum spotřeby	01.09.13	25.08.13	30.8.2013	01.09.2013	24.08.2013	02.09.2013	27.08.13

klíč:
++ + o – ––
velmi dobře ⟷ nedostatečně

rozpětí hodnocení:
velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:
✓ ano ✗ ne
Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Lidl Pikok / / Šunka Moravia	Lidl Dulano / / Dušená šunka	Ponnath Delikatess Prosciutto Cotto	Albert Excellent / / Šunka nejvyšší jakosti	Zimbo Gourmet Thüringer Koch-schinken
22/100	57/200	63/200	31/80	35/100
220	280	310	390	350
245	278	363	449	416
uspokojivě 52 %	**uspokojivě 51 %**	**uspokojivě 49 %**	**uspokojivě 46 %**	**dostatečně 38 %**
dobře 69 %	**velmi dobře 97 %**	**uspokojivě 56 %**	**uspokojivě 59 %**	**uspokojivě 53 %**
+	++	+	+	o
o	++	o	–	o
uspokojivě 49 %	**uspokojivě 41 %**	**uspokojivě 52 %**	**uspokojivě 45 %**	**dobře 75 %**
+	+	+	o	o
–	–	+	o	++
–	–	o	–	++
+	o	o	+	+
výrazně kyselá až štiplavá chuť a vůně	netypická chuť a vůně (zřejmě po použitém koření), tužší /gelovitá konzistence, málo šťavnatá	v nákroji ojedinělé krvavé skvrny, slabá vůně, slanější chuť, sušší konzistence	vlhký, vodnatý povrch, uvolněná voda v obalu, mdlá vůně, slaná a kyselá chuť, gumovitá konzistence	v nákroji výraznější pórovitost, jinak velmi dobrý výrobek
dostatečně 39 %	**dobře 70 %**	**dostatečně 39 %**	**dostatečně 35 %**	**uspokojivě 47 %**
–	+	–	–	o
–	+	o	–	o
dostatečně 20 %	**dobře 60 %**	**dobře 60 %**	**dostatečně 20 %**	**uspokojivě 40 %**
dobře 66 %	**dobře 69 %**	**dostatečně 39 %**	**uspokojivě 52 %**	**dostatečně 28 %**
87 / 90	96 / 100	94 / 85	90 / 87	95 / 84
16	18	16	16	16
7 % hm.	max. 4,5 % hm.	max. 3 %	max. 5 %	2,5 %
4	1	3	2	2
2,5 % hm.	max. 3 % hm.	×	max. 2,8 %	2,5 %
2,1	1,4	2,0	2,7	1,9
1044	696	1096	1290	1073
Steinhauser, s.r.o., Tišnov	H. Kemper GmbH & Co. KG, Německo	Ponnath Die Meister-metzger, Německo	Maso-kombinát Plzeň s.r.o., Plzeň	Bell Czechia, s.r.o., Praha
26.08.2013	30.08.13	24.08.13	22.08.2013	19.08.13

šunka výběrová: dětská

LE & CO Veselá šunka vepřová	Bilbo uzeniny Dušená vepřová šunka pro děti	LE & CO Šunka pro děti	Schneider Junior
20/100	30/130	30/100	26/80
200	230	300	320
257	289	410	427
uspokojivě 59 %	**dostatečně 39 %**	**dostatečně 36 %**	**dostatečně 36 %**
velmi dobře 86 %	**velmi dobře 94 %**	**dobře 66 %**	**dobře 73 %**
++	++	+	+
+	++	o	o
uspokojivě 55 %	**uspokojivě 45 %**	**dobře 65 %**	**uspokojivě 50 %**
o	+	+	–
o	+	+	o
o	–	+	o
+	o	+	+
světlá barva, vlhký povrch, málo výrazná chuť a vůně, gumovitá a velmi pevná konzistence	vlhký povrch, málo výrazná chuť a vůně, cizí chemická pachuť, tužší a gumovitá konzistence	vlhký povrch, méně výrazná chuť a vůně, mírně gumovitá konzistence	bledá barva, vodnatý povrch, mdlá vůně, chuť nakyslá a nasládlá, konzistence gumovitá, velmi pevná
uspokojivě 45 %	**dostatečně 39 %**	**dostatečně 39 %**	**dostatečně 36 %**
o	–	–	–
o	o	o	–
uspokojivě 40 %	**uspokojivě 40 %**	**uspokojivě 40 %**	**dobře 60 %**
uspokojivě 41 %	**uspokojivě 58 %**	**dostatečně 26 %**	**uspokojivě 46 %**
85 / 78	80 / 80	83 / 73	80 / 75
15	15	13	14
×	×	max. 5 %	max. 3 %
3	2	3	3
max. 3 %		max. 3 %	
1,9	2,0	2,0	2,5
847	1009	959	1120
Le & Co – Ing. Jiří Lenc, s.r.o., Jirny	Kostelecké uzeniny a.s., Kostelec	Le & Co – Ing. Jiří Lenc, s.r.o., Jirny	Maso-kombinát Plzeň s.r.o., Plzeň
26.08.13	16.08.2013	30.08.13	09.09.2013

[1] ukazatel obsahu kuchyňské soli (tzn. chloridu sodného)
[2] Odchylka měření množství masa je 10 %.

✪ vítěz testu
⊗ výhodný nákup

Libo sušenou, uzenou nebo dušenou?

Šunka patří mezi masné výrobky s dlouhou historií. Původním účelem bylo prodloužení trvanlivosti přebytků masa, které bylo nutno uchovat po delší dobu. Zpočátku se šunka připravovala sušením nebo uzením syrového masa, později i nasolením a naložením do solného láku. Jestliže se nasolené maso podrobí tepelné úpravě, jde o šunku dušenou. V různých oblastech Evropy má způsob přípravy šunky odlišný charakter, a to se projevuje i její specifickou chutí.

Sušené šunky jsou rozšířené zejména v zemích kolem Středozemního moře. Původně se sušily v průvanu mořského vzduchu, nyní se tak děje v klimatizovaných komorách. Čím déle se šunka suší, tím lepší má aroma. Slavná je zejména parmská šunka z italského regionu Emilia Romagna. Smí se používat pouze maso z prasat schválených plemen, speciálně krmených a kontrolovaných. Nutná je kvalitní sůl, nepoužívají se dusitany ani dusičnany. Důležitý je místní vzduch a čas pro sušení a zrání. Výroba trvá 400 dní až 30 měsíců. Součástí garance kvality je na kůži kýty vytetovaná korunka, symbol parmského království a kód výrobce.

Proslulé jsou sušené šunky španělské, které se liší plemenem prasat a způsobem jejich krmení. Například šunka Serrano je z bílých prasat krmených zejména obilím. Nasolená šunka se musí nechat odležet tolik dní, kolik kilogramů váží. Pak se zavěsí do sušárny, kde se za pomalého zvyšování teploty suší až sedm měsíců. Z kýt černých vepřů se ve Španělsku vyrábí šunka Ibérico, mimořádnou jakost má také díky krmení prasat žaludy.

V Německu patří mezi šunky sušené vzduchem Koburská šunka s mimořádně nízkým obsahem tuku, zraje půl roku.

Uzené šunky se suší kouřem, podle použitého dřeva získávají charakteristické aroma a chuť. Uzení snižuje obsah vody v mase a hubí bakterie, může trvat dny i několik měsíců. Tento způsob výroby šunky je obvyklý v alpských zemích a v Německu. K proslulým německým šunkám patří třeba Schwarzwaldská, která se po nasolení nechá odležet čtyři až pět týdnů a pak se stejnou dobu udí studeným kouřem z pryskyřičných loučí dřeva jehličnatých stromů. Známá je i šunka Westfálská nebo Holštýnská.

Dušené šunky se vyrábějí tepelnou úpravou nasoleného masa. Používá se kuchyňská sůl s dusitany či dusičnany, které šunce dodají barvu a brání množení mikroorganismů. Nasolená šunka leží v kádích až padesát dní, tuto dobu lze zkrátit vstřikováním láku do masa pod tlakem nebo pravidelným střídáním tlaku a podtlaku, tzv. masírováním až na pouhých několik hodin. Pak se šunka vaří při teplotě 68 až 72 stupňů Celsia. ×

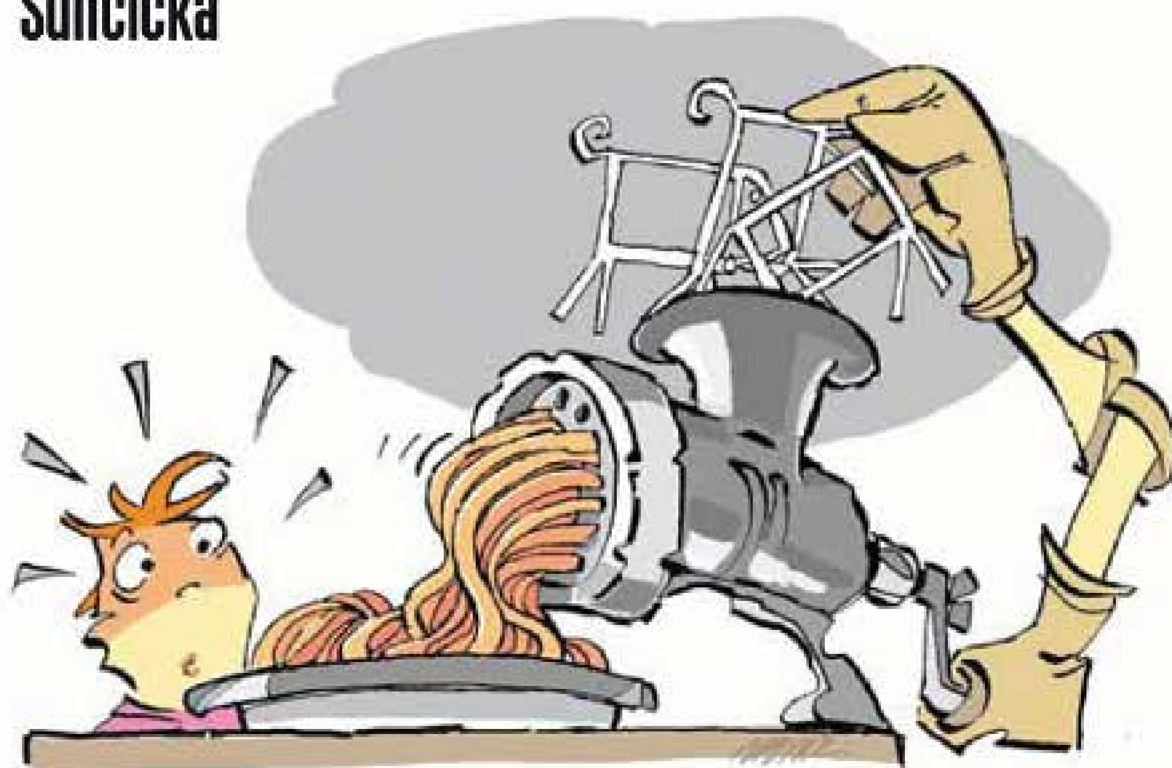

Spor o Pražskou šunku

Některé z výrobků na českých pultech nesou označení Pražská šunka nebo šunka Zvonařka. Mladším ročníkům tyto názvy mnoho neříkají, jsou však spojeny se slavnou minulostí české uzenářské výroby. Pražská šunka, jejíž recepturu vytvořil v šedesátých letech 19. století pražský uzenář František Zvěřina, byla vyhlášenou lahůdkou na celém území Rakouska-Uherska. Její výrobu pak převzal pražský uzenářský závod Zvonařka, zbořený v osmdesátých letech dvacátého století. To už se Pražská šunka vyráběla v masokombinátu v Plané nad Lužnicí a v typických plechovkách vejčitého tvaru vyvážela až do USA. Byla to ozdoba slavnostních tabulí, ale pro běžného spotřebitele u nás prakticky nedostupná. Po roce 1989 přestala být československá státní norma na Pražskou šunku závazná, takže výrobek se slavným názvem vyráběl kdekdo podle vlastní receptury. O Pražskou šunku se vedl devět let soudní spor, protože jeden podnikatel si její název nechal zapsat jako ochrannou známku, takže by ji už nikdo jiný nemohl vyrábět, anebo by musel za užívání ochranné známky platit. Podnikatel soud prohrál a Pražskou šunku nyní znovu může vyrábět každý, kdo chce. Český svaz zpracovatelů masa se v současné době snaží, aby byla povinnost Pražskou šunku vyrábět podle jednotné receptury, jak ji stanovila někdejší norma ČSN. Svaz zároveň podal do Bruselu žádost, aby Pražská šunka byla uznána za zaručenou tradiční specialitu. Proti tomu podaly námitky čtyři členské státy EU, a to Slovensko, Rakousko, Německo a Itálie. Například jen v Itálii vyrábí Pražskou šunku podle vlastní receptury 13 výrobců. Jestliže se během šesti měsíců podaří znesvářeným stranám najít společnou řeč, nemělo by zápisu zaručené tradiční speciality nic stát v cestě. Pražská šunka by se pak mohla vyrábět kdekoli v EU, avšak už jen podle jednotné receptury. Jak by měla tato receptura vypadat, popisujeme v jiné části textu.

Fejeton

Šunčička

Můj děda chodíval do hospody s nějakým Lébrem, údajně vyučeným řeznickým tovaryšem a později saniťákem na italský frontě, kterej byl vysazenej na šunku. V hospodě si ji poručil, sotva sedl ke stolu, hostinskej Barták kývl lalokem a přinesl mu gothaj s cibulí, poněvadž kola pětiletek se tenkrát ne a ne roztočit a o prase se v širém okolí nedalo zavadit. A kdyby ho náhodou nějakej hrdina tajně choval v chalupě pod postelí, zabili by ho za únorové noci a do rána snědli, a ne aby si za komínem z kýty udili šunku.

A on ten Lébr nepřestával a pořád mlel, že šunku znali už staří Keltové, a že kdybychom kopali na vršku nad vesnicí, kde stávalo slavný keltský hradiště, ještě bychom tam z ní našli kostičky, zatímco pod kopcem se člověk musí spokojit s mizerným salámem. A že v italský vojně jednou ochutnal pravou parmskou šunku, která se suší vcelku zavěšená na špagátě ve stodole, a že když se vracel přes Rakousko domů, jistá milosrdná sestra v řeholním hábitu mu dala kousek holštýnský šunky a tím mu zachránila život, jelikož ji cumlal až do Českých Budějovic. A ta že se děsně dlouhou dobu udí studeným kouřem, i když pravá česká šunka od kosti taky není k zahození a za první republiky byla k mání v každým blbým krámu.

To už mu děda, kterýmu tekly sliny stejně jako ostatním hostům, nadával, ať přestane, nebo ho někdo práskne – buď židlí nebo esenbákům. Ale on ne, že prej už za jeho učednickejch let existoval takovej jednoduchej hrnec na výrobu šunky dušený, že si ho pamatuje a děda, vyučenej zámečník, by mu mohl pomoci ho sestrojit. Nakonec se do toho opravdu dali a přístroj zhotovili, jenomže samozřejmě neměli prasečí kýtu, ovšem Lébr pravil, že všechno se dá ošidit. A tak sehnali nějaký vepřový, nějaký hovězí, přidali kůži z kuřete, bramborovej škrob, hodně vody, trochu oleje a já nevím, co ještě, až fakticky udusili šunku a přinesli ji do hospody všem ochutnat.

Tam už na ně čekali a sebrali je za sabotáž národního hospodářství a pokus o rozvrácení vnitřního trhu, a byli by je i odsoudili, kdyby nějakej soudnej soudní znalec po ochutnávce jejich výrobku neprohlásil, že s tímhle by si mohli tak akorát rozvrátit vnitřnosti. Vyklouzli z toho s podmínkou.

Nález soudního znalce, co Lébrovi s dědou zachránil život, mám ještě doma. Jednou jsem se ho pokoušel sehnat, že bych s ním zašel na pivo a na šunku, ale už byl po smrti a myslím si, že by mu stejně nechutnalo. Byla to taková divná doba.

No to je fuk. Děda šel po té aféře makat do železáren a Lébr emigroval někam na západ. Nejspíš do Holštýnska. Tak už to chodí.

Zdeněk Rosenbaum

Test

Multifunkční tiskárny

Dobrou tiskárnu s kopírkou a skenerem koupíte už za jeden a půl tisíce korun, nejlepší výkony však podávají přístroje několikanásobně dražší. Cena tiskárny ani kvalita jejích výstupů však nic nevypovídá o tom, kolik ve skutečnosti utratíte za inkoust či toner. Rozdíly v nákladech na tisk přitom nejsou zanedbatelné. Nepříjemným zjištěním je vysoká skrytá spotřeba některých inkoustových tiskáren, projevující se hlavně při sporadickém použití.

Kam se ztrácí in

dobrá rada

Nejlepší hodnocení získaly černobílé laserové tiskárny **Canon MF4890dw** (dobře, 7550 Kč) a **Samsung SCX-3405FW** (dobře, 3660 Kč). Krom kvalitního a rychlého tisku textu také velmi dobře kopírují a obstojně skenují. Stránku textu vytiskne první uvedená za zhruba 80 haléřů, druhá pak za korunu. Výhodná koupě **Panasonic KX-MB1520** (dobře, 3100 Kč) má náklady na list textu nižší - 70 haléřů. Nejlevnější tisk (30 haléřů za stránku) nabízí dražší černobílá LED tiskárna **OKI MB471w** (dobře, 10 310 Kč). Mezi inkoustovými tiskárnami se nejlépe umístila **Epson Expression Photo XP-850** (dobře, 6750 Kč). Nabízí vyváženou kvalitu napříč funkcemi i bohatou výbavu, z hlediska ceny tisku však není z nejlevnějších. Mezi nejúspornější inkoustové tiskárny se řadí modely Brother, zejména **Brother DCP-J4110DW** (dobře, 3220 Kč). List textu vytiskne za 60 haléřů a spotřebuje minimum inkoustu při čištění trysek. Naopak **HP Officejet Pro 8600** (dobře, 4630) či **Canon Pixma MX925** (dobře, 4130) se při občasném tisku vzhledem k vysoké dodatečné spotřebě inkoustu prodraží, lze je tedy doporučit pouze pro intenzivní nasazení.

nkoust?

Výběr tiskárny není tak úplně triviální záležitostí. Nabídka je sice široká a vybere si z ní prakticky každý, zároveň je však snadné sáhnout vedle. Každému uživateli může vyhovovat jiná tiskárna a paušální doporučení několika nejlepších modelů není v tomto případě tím nejlepším řešením. I proto je dobré brát celková hodnocení testovaných modelů jako čistě orientační a vybírat spíše podle pro vás nejpodstatnějších aspektů. Ať už to je kvalita jednotlivých funkcí, technologie tisku, výbava nebo provozní náklady.

Nákup tiskárny se zkrátka vyplatí neuspěchat a je dobré si nejprve ujasnit své priority. Začít můžete třeba zodpovězením několika základních otázek. K čemu konkrétně budete zařízení používat? Jaké typy dokumentů máte v plánu nejčastěji tisknout? Nakolik je pro vás důležitá rychlost a kvalita tisku? A samozřejmě, kolik jste ochotni utratit peněz, a to nejen za tiskárnu, ale také za samotný tisk.

Inkoust na fotografie, laser na text

Trhu v současné době dominují inkoustové tiskárny. Většina z nich spadá do kategorie takzvaných multifunkčních zařízení, která jsou vybavena také skenerem a kopírkou. Obecně jsou inkoustové tiskárny vhodné zvlášť pro ty, kteří chtějí tisknout dokumenty všeho typu. S textem si obvykle poradí dobře, někdy i velmi dobře, a na rozdíl od laserových tiskáren jsou vhodné i k tištění fotografií. Nicméně rychlost tisku je oproti laserovým tiskárnám zpravidla nižší.

Pokud jde o náklady na tisk, provoz některých inkoustových tiskáren může vyjít levněji než u laserových. Podstatné je ovšem slovo „může". Jak si podrobněji nastíníme dále v textu, na reálné provozní náklady inkoustových tiskáren má v některých případech značný vliv frekvence tisku.

Nemáte-li v plánu tisknout fotografie a barevnou grafiku, ale převážně text, zvažte spíš koupi některé z černobílých laserových tiskáren. V rychlosti a kvalitě tisku textových dokumentů „laserovky" excelují. Nabídka je však o něco menší a průměrné ceny vyšší. Nespornou výhodou laserových tiskáren je skutečnost, že náklady na tisk jsou konstantní a tedy nezávislé na tom, jak často je budete používat.

K dostání jsou také barevné laserové tiskárny, ale je třeba upozornit, že se příliš nehodí k tisku fotografií. Laserová technologie nedokáže plně využít vlastností speciálních fotografických papírů, které jsou předpokladem kvalitních a přirozeně barevných snímků. Navíc jsou barevné laserovky stále poměrně drahé. Své místo tak najdou spíš na pracovištích, kde budou kromě textových dokumentů tisknout třeba barevnou grafiku.

Rychlost tisku

Jednou z předností laserových tiskáren je rychlost. Pět stran textu vytisknou v průměru za 25 sekund (měřeno od potvrzení tiskové úlohy v počítači, tedy včetně tiskové přípravy). Nejrychlejší z vybraných tiskáren je HP LaserJet Pro 400 MFP M425dn, která úkol zvládla za pouhých 15 sekund. Barevné laserové tiskárny jsou trochu pomalejší, třeba u Dell C1765nfw si počkáte 38 sekund. Nejrychlejší inkoustové tiskárny, například Canon Pixma MX925 nebo HP Officejet Pro 8600, také tisknou poměrně rychle – pět stran za 25 sekund. Obvykle však tisk trvá zhruba půl až tři čtvrtě minuty. Velké rozdíly panují v rychlosti tisku fotografií. Extrémem je Epson Workforce WF-2530WF, kterou fotografie velikosti A4 zaměstnala na více než devět minut. Naopak HP Officejet Pro 8600 stačí minuta a půl. U dobře hodnocených tiskáren počítejte s maximálně dvěma minutami, u modelů s uspokojivou známkou přinejhorším se čtyřmi minutami. Konkrétní naměřené údaje o rychlosti tisku, skenování a kopírování najdete v podrobných profilech jednotlivých tiskáren na našem webu.

Spotřeba může provoz prodražit

Jak už jsme upozornili, při výběru by měla hrát roli nejen cena tiskárny, ale

› str. 14

Jak testujeme

podrobný postup testu tiskáren najdete na www.dtest.cz/tiskarny

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality tiskáren

tisk 60 %
kopírování 12,5 %
skener 12,5 %
práce v síti 5 %
přímý tisk fotografií 5 %
spotřeba el. energie 5 %

Test Multifunkční inkoustové tiskárny

	multifunkční inkoustové tiskárny						
	Epson Expression Photo XP-850	Canon Pixma MX925	Epson Expression Photo XP-750	HP Officejet Pro 276dw	HP Officejet Pro 8600 N911a	HP Deskjet Ink Advantage 5525 e-AiO	Brother MFC J4510DW
průměrná cena (Kč)	6750	4130	5400	8120	4630	2690	4460
hodnocení kvality	**dobře 71 %**	**dobře 70 %**	**dobře 69 %**	**dobře 69 %**	**dobře 69 %**	**dobře 67 %**	**dobře 65 %**
tisk	**dobře 69 %**	**dobře 72 %**	**dobře 67 %**	**dobře 68 %**	**dobře 70 %**	**dobře 69 %**	**dobře 63 %**
text: kvalita / rychlost	O / +	+ / ++	O / +	+ / ++	+ / +	++ / +	O / ++
graf a tabulka: kvalita / rychlost	O / ++	+ / ++	O / ++	O / ++	+ / ++	+ / ++	O / ++
tisk v nejvyšší kvalitě: kvalita / rychlost	+ / +	+ / O	+ / +	+ / +	+ / +	+ / O	– / O
barevná fotografie: kvalita / rychlost	+ / O	+ / +	+ / O	+ / +	O / +	+ / O	+ / +
odolnost vůči vlhkosti: text / fotografie	– / ++	++ / ++	O / ++	++ / ++	++ / ++	+ / –	++ / ++
hlučnost	O	O	O	O	O	O	––
obsluha / vybavenost	+ / ++	+ / +	+ / ++	+ / +	+ / +	O / +	+ / ++
kopírování	**dobře 71 %**	**dobře 67 %**	**dobře 63 %**	**dobře 66 %**	**dobře 65 %**	**dobře 68 %**	**uspokojivě 56 %**
skenování	**dobře 70 %**	**dobře 79 %**	**dobře 62 %**	**dobře 76 %**	**dobře 61 %**	**dobře 69 %**	**velmi dobře 81 %**
text: rychlost	++	++	++	++	++	++	++
časopis: kvalita / rychlost	+ / O	++ / ++	O / O	+ / ++	O / +	++ / +	++ / ++
barevná fotografie: kvalita / rychlost	++ / ++	+ / ++	+ / ++	O / ++	O / +	O / +	O / ++
trojrozměrný objekt [1]	O	O	O	O	O	O	O
obsluha / vybavenost	+ / +	+ / +	+ / –	+ / +	+ / +	+ / –	+ / +
práce v síti	**velmi dobře 100 %**	**dobře 60 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 80 %**	**velmi dobře 100 %**	**dobře 70 %**	**velmi dobře 80 %**
přímý tisk fotografií	**dobře 71 %**	**×**	**dobře 66 %**	**dobře 72 %**	**dobře 69 %**	**dobře 66 %**	**dobře 68 %**
spotřeba elektrické energie	**velmi dobře 83 %**	**velmi dobře 85 %**	**velmi dobře 84 %**	**velmi dobře 83 %**	**velmi dobře 85 %**	**velmi dobře 88 %**	**velmi dobře 88 %**
náklady na tisk							
spotřeba při intenzivním použití textový dokument (Kč/str.)	1,10	0,70	1,30	0,30	0,30	0,40	0,60
graf a tabulka (Kč/str.)	5,20	3,40	5,50	1,80	1,80	2,20	2,60
barevná fotografie (Kč/str.)	27,80	13,00	23,70	10,00	9,40	7,40	11,80
dodatečná spotřeba při občasném použití (%)	179	418	179	256	553	144	55
technické údaje / vybavení							
tisk z paměťové karty / fotoaparátu	✓ / ✓	× / ×	✓ / ✓	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ✓
tisk z mobilních zařízení / přes e-mail	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ×
síťové rozhraní: LAN (ethernet) / wi-fi	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	× / ✓	✓ / ✓
automatický podavač dokumentů jednostranný / oboustranný	✓ / ✓	✓ / ✓	× / ×	✓ / ✓	✓ / ×	× / ×	✓ / ×
oboustranný tisk	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
oddělené zásobníky na barvu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
používá barevné náplně při čb tisku	✓	×	✓	✓	×	×	×
tisk možný bez barevné / černé náplně	× / ×	× / ×	× / ×	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ×	✓ / ×
rozměry: výška x šířka x hloubka (cm)	19 x 39 x 50	23 x 49 x 62,5	14 x 39 x 50	31 x 49 x 58	30 x 49,5 x 58,5	14 x 43 x 54	19 x 48 x 44,5

klíč:
++ + O – ––
velmi dobře ⟷ nedostatečně

rozpětí hodnocení:
velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:
✓ ano × ne
Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.
[1] například otevřená kniha

© Bastetamon / Fotolia

Epson Workforce WF-3520 DWF	Epson Workforce WF-3540	Brother MFC-J4410 DW	HP Deskjet Ink Advantage 4615 AiO	Canon Pixma MX455	Brother DCP-J4110 DW	Canon Pixma MX395	Epson Workforce WF-2510WF	Epson Workforce WF-2530WF	HP Deskjet Ink Advantage 2516 AiO
3960	5440	3770	2470	1850	3220	1400	2290	2430	1410
dobře 64 %	**dobře 64 %**	**dobře 63 %**	**dobře 63 %**	**dobře 62 %**	**dobře 60 %**	**dobře 60 %**	**dobře 60 %**	**dobře 60 %**	**dobře 60 %**
uspokojivě 57 %	**dobře 60 %**	**dobře 61 %**	**dobře 67 %**	**dobře 63 %**	**uspokojivě 55 %**	**dobře 63 %**	**uspokojivě 56 %**	**uspokojivě 54 %**	**dobře 64 %**
+ / ++	+ / ++	+ / +	++ / +	+ / +	o / ++	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +
o / ++	+ / ++	o / ++	+ / ++	+ / ++	− / ++	+ / ++	o / ++	+ / ++	o / +
+ / o	+ / o	o / +	+ / o	o / o	o / o	+ / o	+ / −	+ / −	+ / +
− / −	− / −	o / +	+ / o	+ / o	− / +	+ / o	o / −	o / −−	+ / o
++ / ++	++ / ++	++ / ++	+ / −	o / ++	++ / ++	+ / ++	++ / ++	++ / ++	+ / −
o	o	−−	o	o	−−	o	o	o	o
+ / ++	++ / ++	+ / ++	+ / −	+ / −	++ / ++	+ / −	+ / o	+ / o	o / −
dobře 67 %	**dobře 66 %**	**uspokojivě 58 %**	**velmi dobře 83 %**	**dobře 67 %**	**uspokojivě 57 %**	**dobře 66 %**	**uspokojivě 59 %**	**dobře 61 %**	**dobře 71 %**
dobře 66 %	**dobře 66 %**	**velmi dobře 81 %**	**uspokojivě 58 %**	**dobře 69 %**	**velmi dobře 80 %**	**velmi dobře 82 %**	**uspokojivě 50 %**	**uspokojivě 55 %**	**dobře 67 %**
++	++	++	++	++	++	++	+	+	+
+ / −	o / −	++ / ++	o / +	+ / ++	++ / ++	++ / ++	o / −−	+ / −−	++ / +
+ / ++	++ / ++	o / ++	o / +	o / ++	+ / ++	+ / ++	+ / o	+ / o	o / +
o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / −	+ / +	+ / o	+ / +	+ / −
velmi dobře 100 %	**velmi dobře 80 %**	**velmi dobře 80 %**	**dostatečně 30 %**	**uspokojivě 50 %**	**velmi dobře 80 %**	**dostatečně 30 %**	**dobře 70 %**	**velmi dobře 90 %**	**dostatečně 30 %**
dobře 60 %	**uspokojivě 57 %**	**uspokojivě 52 %**	×	×	**uspokojivě 49 %**	×	×	×	×
velmi dobře 85 %	**uspokojivě 51 %**	**velmi dobře 86 %**	**velmi dobře 94 %**	**velmi dobře 88 %**	**velmi dobře 87 %**	**velmi dobře 88 %**	**velmi dobře 90 %**	**velmi dobře 90 %**	**velmi dobře 94 %**
0,60	0,60	0,60	0,50	1,00	0,60	1,00	0,90	0,80	0,80
3,60	3,70	2,60	2,10	3,50	3,10	3,50	5,10	5,40	3,00
14,20	15,00	12,40	7,70	12,10	12,00	11,80	19,90	19,80	7,40
91	89	56	144	53	16	57	48	52	25
✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	× / ×	× / ×	✓ / ✓	× / ×	× / ×	× / ×	× / ×
✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ×	× / ×	✓ / ×	✓ / ×	× / ×	✓ / ×	✓ / ✓	× / ×
✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	× / ×	× / ✓	✓ / ✓	× / ×	× / ✓	× / ✓	× / ×
✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ×	× / ×	✓ / ×	× / ×	✓ / ×	✓ / ×
✓	✓	✓	×	×	✓	×	×	×	×
✓	✓	✓	✓	×	✓	×	✓	✓	×
×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ✓	✓ / ×	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
24x45,5x58,5	30x45x53	19x48x45	20x44x57	20x45,5x66	16x48x45	20x46x66	31x39x56	31x39x56	28x43x56

© Bastetamon / Fotolia

Epson Expression Photo XP-850
cena: 6750 Kč
dobře (71 %)

Canon Pixma MX925
cena: 4130 Kč
dobře (70 %)

Epson Expression Photo XP-750
cena: 5400 Kč
dobře (69 %)

HP Officejet Pro 276dw
cena: 81 120 Kč
dobře (69 %)

HP Officejet Pro 8600 N911a
cena: 4630 Kč
dobře (69 %)

HP Deskjet Ink Advantage 5525 e-AiO
cena: 2690 Kč
dobře (67 %)

Brother MFC J4510DW
cena: 4460 Kč
dobře (65 %)

Epson Workforce WF- 3520DWF
cena: 3960 Kč
dobře (64 %)

Epson Workforce WF-3540
cena: 5440 Kč
dobře (64 %)

Brother MFC-J4410DW
cena: 3770 Kč
dobře (63 %)

HP Deskjet Ink Advantage 4615 AiO
cena: 2470 Kč
dobře (63 %)

Canon Pixma MX455
cena: 1850 Kč
dobře (62 %)

Brother DCP-J4110DW
cena: 3220 Kč
dobře (60 %)

Canon Pixma MX395
cena: 1400 Kč
dobře (60 %)

Epson Workforce WF-2510WF
cena: 2290 Kč
dobře (60 %)

Epson Workforce WF-2530WF
cena: 2430 Kč
dobře (60 %)

HP Deskjet Ink Advantage 2516 AiO
cena: 1410 Kč
dobře (60 %)

vítěz testu
výhodný nákup

černobílé

Canon MF4890dw
cena: 7550 Kč
dobře (78 %)

Samsung SCX-3405FW
cena: 3660 Kč
dobře (78 %)

HP LaserJet Pro 400
MFP M425dn
cena: 12 080 Kč
dobře (77 %)

Samsung SCX-3405W
cena: 2890 Kč
dobře (75 %)

Samsung Xpress M2875FW
cena: 7070 Kč
dobře (74 %)

Dell B1265dnf
cena: 7520 Kč
dobře (70 %)

Samsung SCX-4727FD/SEE
cena: 5090 Kč
dobře (70 %)

OKI MB471w
cena: 10 310 Kč
dobře (68 %)

Brother DCP-7055
cena: 2940 Kč
dobře (66 %)

Panasonic KX-MB1520
cena: 3100 Kč
dobře (65 %)

barevné

Dell C1765nfw
cena: 10 850 Kč
dobře (68 %)

Samsung CLX-3305FW
cena: 8100 Kč
dobře (65 %)

Samsung CLX-4195FW
cena: 10 980 Kč
dobře (65 %)

HP Laserjet Pro 100 MFP
M175nw
cena: 7380 Kč
dobře (60 %)

HP LaserJet Pro 200 color
MFP M276nw
cena: 10 620 Kč
dobře (60 %)

	multifunkční laserové tiskárny černobílé						
	Canon MF4890dw	Samsung SCX-3405FW	HP LaserJet Pro 400 MFP M425dn	Samsung SCX-3405W	Samsung Xpress M2875FW	Dell B1265dnf	Samsung SCX-4727FD/ /SEE
průměrná cena (Kč)	7550	3660	12 080	2890	7070	7520	5090
hodnocení kvality	**dobře 78 %**	**dobře 78 %**	**dobře 77 %**	**dobře 75 %**	**dobře 74 %**	**dobře 70 %**	**dobře 70 %**
tisk	**velmi dobře 85 %**	**velmi dobře 81 %**	**velmi dobře 85 %**	**velmi dobře 82 %**	**dobře 79 %**	**dobře 71 %**	**dobře 72 %**
text: kvalita / rychlost	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++
graf a tabulka: kvalita / rychlost	+ / ++	+ / ++	+ / ++	O / ++	+ / ++	O / ++	O / ++
tisk v nejvyšší kvalitě: kvalita / rychlost	+ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / ++	O / ++	– / ++	– / ++
barevná fotografie: kvalita / rychlost	× / ×	× / ×	× / ×	× / ×	× / ×	× / ×	× / ×
odolnost vůči vlhkosti: text / fotografie	++ / ×	++ / ×	++ / ×	++ / ×	++ / ×	++ / ×	++ / ×
hlučnost	O	O	O	O	O	O	O
obsluha / vybavenost	++ / –	+ / –	+ / O	+ / –	+ / –	++ / O	+ / O
kopírování	**velmi dobře 82 %**	**velmi dobře 81 %**	**dobře 73 %**	**dobře 78 %**	**dobře 75 %**	**dobře 79 %**	**velmi dobře 84 %**
skenování	**dobře 62 %**	**dobře 74 %**	**dobře 78 %**	**dobře 75 %**	**dobře 72 %**	**dobře 61 %**	**dobře 70 %**
text: rychlost	++	++	++	++	++	++	++
časopis: kvalita / rychlost	+ / O	++ / ++	+ / ++	++ / ++	+ / ++	+ / +	+ / ++
barevná fotografie: kvalita / rychlost	O / O	O / ++	+ / ++	O / ++	+ / ++	– / +	O / ++
trojrozměrný objekt [2]	O	O	O	O	O	O	O
obsluha / vybavenost	+ / ++	+ / +	+ / +	+ / –	+ / +	+ / +	+ / +
práce v síti	**dobře 60 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 85 %**	**uspokojivě 50 %**	**velmi dobře 100 %**	**dobře 65 %**	**velmi dobře 85 %**
přímý tisk fotografií	×	×	×	×	×	×	×
spotřeba elektrické energie	**velmi dobře 90 %**	**velmi dobře 90 %**	**dobře 62 %**	**velmi dobře 98 %**	**dobře 79 %**	**velmi dobře 80 %**	**velmi dobře 90 %**
náklady na tisk							
spotřeba při intenzivním použití textový dokument (Kč/str.)	0,80	1,00	0,60	1,20	0,50	0,90	0,70
graf a tabulka (Kč/str.)	1,70	3,10	1,50	2,50	1,50	2,50	2,00
barevná fotografie (Kč/str.)	×	×	×	×	×	×	×
dodatečná spotřeba při občasném použití (%)	×	×	×	×	×	×	×
technické údaje / vybavení							
tisk z paměťové karty / fotoaparátu	× / ×	× / ×	× / ×	× / ×	× / ×	× / ×	× / ×
tisk z mobilních zařízení / přes e-mail	× / ×	✓ / ×	× / ✓	✓ / ×	✓ / ×	× / ×	✓ / ×
síťové rozhraní: LAN (ethernet) / wi-fi	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ×	× / ✓	✓ / ✓	✓ / ×	✓ / ×
automatický podavač dokumentů jednostranný / oboustranný	✓ / ✓	✓ / ×	✓ / ✓	× / ×	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ×
oboustranný tisk	✓	×	✓	×	✓	✓	✓
oddělené zásobníky na barvu	×	×	×	×	×	×	×
používá barevné náplně při čb tisku	×	×	×	×	×	×	×
tisk možný bez barevné / černé náplně	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ×
rozměry: výška x šířka x hloubka (cm)	36 x 39 x 48	30 x 41 x 42	43 x 43 x 41	24,5x39x42,5	36 x 40 x 41	38 x 41 x 46	38 x 41 x 46

klíč:

++ + O – ––

velmi dobře ⟷ nedostatečně

rozpětí hodnocení:
velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:
✓ ano × ne
Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.
[1] LED tiskárna, více informací na straně 42
[2] například otevřená kniha

			multifunkční laserové tiskárny barevné				
OKI MB471w [1]	Brother DCP-7055	Panasonic KX-MB1520	Dell C1765nfw	Samsung CLX-3305FW	Samsung CLX-4195FW	HP Laserjet Pro 100 MFP M175nw	HP LaserJet Pro 200 color MFP M276nw
10 310	2940	3100	10 850	8100	10 980	7380	10 620
dobře 68 %	**dobře 66 %**	**dobře 65 %**	**dobře 68 %**	**dobře 65 %**	**dobře 65 %**	**dobře 60 %**	**dobře 60 %**
dobře 74 %	**dobře 68 %**	**dobře 74 %**	**dobře 76 %**	**dobře 67 %**	**dobře 68 %**	**dobře 71 %**	**dobře 62 %**
++ / ++	++ / ++	+ / ++	++ / +	++ / ++	++ / ++	++ / +	++ / +
o / ++	o / ++	o / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	+ / ++
– / ++	– / ++	o / ++	– / ++	– / ++	o / ++	+ / ++	–– / ++
× / ×	× / ×	× / ×	+ / ++	– / ++	– / ++	o / ++	– / ++
++ / ×	++ / ×	++ / ×	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++
––	o	o	o	o	o	o	o
+ / o	++ / ––	o / ––	o / –	o / –	+ / –	– / –	o / –
velmi dobře 85 %	**velmi dobře 81 %**	**velmi dobře 80 %**	**dobře 65 %**	**dobře 70 %**	**dobře 74 %**	**dobře 74 %**	**dobře 63 %**
uspokojivě 58 %	**dobře 63 %**	**dobře 69 %**	**dobře 71 %**	**dobře 73 %**	**dobře 78 %**	**velmi dobře 80 %**	**dobře 70 %**
++	++	++	+	++	++	++	++
– / ++	o / ++	++ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / ++
–– / ++	– / ++	– / ++	+ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / ++	– / ++
o	o	o	o	o	o	o	o
– / +	+ / –	+ / –	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +
dobře 60 %	**dostatečně 30 %**	**dostatečně 30 %**	**dobře 60 %**	**velmi dobře 100 %**	**velmi dobře 80 %**	**dobře 60 %**	**velmi dobře 80 %**
×	×	×	×	×	×	×	×
dobře 77 %	**velmi dobře 86 %**	**dobře 75 %**	**dobře 70 %**	**dobře 73 %**	**dobře 69 %**	**dobře 61 %**	**dobře 62 %**
0,30	1,10	0,70	2,90	0,90	0,60	0,90	0,80
0,90	3,50	2,00	7,90	6,70	3,30	7,30	5,10
×	×	×	30,00	21,60	11,90	20,80	13,80
×	×	×	×	×	×	×	×
× / ×	× / ×	× / ×	× / ×	× / ×	× / ×	× / ×	× / ×
× / ×	× / ×	× / ×	× / ×	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ✓	✓ / ✓
✓ / ✓	× / ×	× / ×	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
✓ / ✓	× / ×	× / ×	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ×	✓ / ×
✓	×	×	×	×	×	×	×
×	×	×	✓	✓	✓	✓	✓
×	×	×	✓	×	×	×	×
✓ / ×	✓ / ×	✓ / ×	× / ×	× / ×	✓ / ×	× / ×	✓ / ×
45 x 43 x 45	27 x 40 x 46	30 x 39 x 35	34 x 41 x 49	33 x 41 x 48	45 x 42 x 43,5	34 x 44 x 44,5	48 x 45 x 47

© Bastetamon / Fotolia

© Bastetamon / Fotolia

Tipy pro výběr

- Tiskárna s wi-fi připojením vám umožní tisknout z notebooku, mobilního telefonu nebo tabletu.
- Pokud chcete tisknout přímo z fotoaparátu, zvolte tiskárnu s barevným displejem a podporou paměťových karet či možností tisku přes USB.
- Automatický oboustranný tisk šetří papír. U tiskáren bez této funkce budete v případě potřeby muset listy obracet ručně.
- Praktický je druhý zásobník na fotografický papír. V hlavním zásobníku můžete ponechat kancelářský papír pro tisk běžných dokumentů a před každým tiskem fotografií nemusíte nic složitě nastavovat.
- Automatický podavač dokumentů výrazně usnadní kopírování a skenování více stran najednou. Ne každá jím vybavená tiskárna však dokáže hromadně snímat také oboustranně potištěné listy.
- Řada tiskáren pro svou funkci vyžaduje, aby byly vloženy všechny barevné náplně. A to i v případě, že hodláte tisknout pouze v odstínech šedé.
- Chcete-li snížit tiskové náklady, ověřte si před nákupem, zda jsou pro vámi zvolený model dostupné levnější alternativní náplně od jiných dodavatelů.

LED versus laser

OKI MB471w je sice zařazena do kategorie laserových tiskáren, ale ve skutečnosti se jedná o LED tiskárnu. Pro uživatele to však nepředstavuje podstatný rozdíl. Odlišnosti spočívají ve způsobu transferu obrazových dat na fotosenzitivní tiskový válec. Zatímco v laserových tiskárnách je k tomuto účelu používán jediný laserový paprsek a rotující optická soustava, LED tiskárny obsahují řadu malých nepohyblivých diod pokrývajících celou šířku válce.

neméně důležité jsou také tiskové náklady. Ceny náplní a počet jimi potištěných stránek se mohou v dlouhodobém horizontu výrazně projevit na vaší pravidelné útratě.

Abychom získali alespoň přibližnou představu, jak finančně náročný je samotný tisk, vystavujeme tiskárny testu spotřeby inkoustu či toneru. V základní fázi této zkoušky necháme každou tiskárnu nepřetržitě tisknout jednotlivé typy dokumentů, dokud se nevyčerpá alespoň jedna z barev. Na základě hmotnosti nových a použitých náplní a jejich průměrných cen pak vypočteme orientační ceny tiskových barev spotřebovaných na jednu stránku textu, grafiky a fotografie velikosti A4.

Výsledky testu ukazují, že počet stránek získaných z jedné náplně zhruba odpovídá výrobci slibovaným hodnotám. Jak jsme však uvedli v posledním testu (viz dTest 2/2013), v případě inkoustových modelů představují námi vypočtené ceny spíš ten nejoptimističtější odhad a je třeba brát je s větší rezervou (to samé pochopitelně platí pro výrobci slibované počty stránek).

Důvodem je skutečnost, že inkoustové tiskárny spotřebují při méně častém tisku o něco více inkoustu než při intenzivním nasazení. Je to dáno tím, že část barev je použita při takzvaných samočisticích cyklech, které chrání jemné trysky tiskové hlavy před ucpáním zasychajícím inkoustem. Trysky musí být udržovány čisté jednak proto, aby netrpěla kvalita tisku, ale hlavně aby nedošlo k poškození samotné tiskové hlavy.

Základní test spotřeby, při kterém tiskneme kontinuálně, nám dá poměrně dobrou představu o spotřebě jednotlivých modelů při intenzivním zápřahu. Nicméně už nám toho tolik neřekne o zmíněné dodatečné spotřebě, ke které může docházet při méně frekventovaném tisku. Při intenzivním používání příliš inkoustu na čištění nepadne, ovšem pokud budete tisknout jen občas pár stran, rázem se čisticí cykly na celkové spotřebě výrazněji projeví.

Skrytá spotřeba inkoustu

Kolik inkoustu se v procesu samočištění trysek vlastně vyplýtvá? Abychom to zjistili, vypracovali jsme speciální test simulující občasné použití tiskárny. V průběhu tří týdnů jsme vždy v určité dny vytiskli pár listů a po zbylé nechali tiskárny vypnuté. Celkem jsme takto vytiskli 30 stránek textu a barevné grafiky. Následně jsme vypočítali, o kolik více barev tiskárny v průměru spotřebovaly oproti kontinuálnímu tisku. Právě tento navíc použitý inkoust byl využit na čištění tiskové hlavy.

Výsledky testu dodatečné spotřeby najdete v tabulkách a jsou poměrně překvapivé. Ukazují totiž, že některé tiskárny při samočisticích cyklech inkoustem skutečně vůbec nešetří. Dodatečná spotřeba se navíc razantně model od modelu liší. Je tedy poměrně obtížné vyvozovat nějaké jednoznačné obecné závěry.

Například u HP Officejet Pro 276dw vyjde stránka textu při intenzivním

tisku na 30 haléřů a tabulka s grafem na korunu a 80 haléřů. Při testu simulujícím občasném použití však ceny vzrostly přibližně 3,5krát (pro ujasnění, hodnota 100 % v řádku „dodatečná spotřeba" znamená, že tiskárna spotřebovala celkem dvojnásobek inkoustu). Rekordmanem je pak model HP Officejet Pro 8600, u kterého spotřeba stoupla dokonce 6,5krát.

K tiskárnám, které při čištění trysek hýří inkoustem, patří například také Canon Pixma MX925 (přírůstek 418 %) nebo modely Epson Expression Photo XP-750 a XP-850 (179 %). Naopak velice nízkou dodatečnou spotřebou (pouhých 16 %) se může chlubit tiskárna Brother DCP-J4110DW a také jeden z nejlevnějších modelů ve výběru, HP Deskjet Ink Advantage 2516 AiO s dodatečnou spotřebou 25 %.

Kombinované a oddělené zásobníky

Dalším faktorem ovlivňujícím tiskové náklady je provedení zásobníků na barvy. Zatímco většina tiskáren pracuje s oddělenými zásobníky, některé levnější modely si rozumí pouze s kombinovanými. Ty obsahují tři základní barvy (azurovou, purpurovou a žlutou) v jediné náplni, pouze černá je v samostatné nádržce. Nevýhoda takového řešení je nasnadě – dojde-li jedna z barev, musíte vyměnit celou sadu, i kdyby zbývající byly takřka nedotčeny.

Na druhou stranu však test ukázal, že tiskárny s kombinovanými zásobníky nespotřebují zdaleka tolik inkoustu při samočištění jako leckteré dražší modely. Příkladem budiž již zmíněná levná HP Deskjet Ink Advantage 2516 AiO. Příčinu nižší dodatečné spotřeby lze hledat ve skutečnosti, že u těchto typů je tisková hlava součástí inkoustového zásobníku a nikoliv samotné tiskárny. Není tedy nutné brát ohledy na dlouhou životnost hlavy (v řádu let), a ta tedy nevyžaduje tak důkladnou „hygienu". S každou novou sadou barev totiž vždy dostanete i novou tiskovou hlavu. ×

Více než 200 tiskáren na www.dtest.cz

Na www.dtest.cz/tiskarny naleznete výsledky dalších nově i dříve otestovaných jednoúčelových a multifunkčních tiskáren, detailnější hodnocení zkoušek včetně údajů o rychlosti a přehled jejich vybavení. Tiskárny lze třídit a řadit podle různých kritérií a vzájemně porovnávat. Výsledky jsou přístupné předplatitelům.

© Bastetamon / Fotolia

Tipy pro šetrnější tisk

Nastavení tisku – Šetřit tiskové barvy a papír lze mnoha způsoby: tiskem černobíle a v nižší kvalitě, tiskem po obou stranách papíru či umístěním více stránek na jeden list. Existují však i další možnosti...

Volba fontu – Spotřebu inkoustu či toneru ovlivňuje i použité písmo. Podle naší studie je nejúspornějším fontem Times New Roman, následovaný písmem Calibri. Arial, který se umístil v horší polovině testovaných fontů, produkoval v průměru o 27 % méně stránek než vítěz. Nejméně stránek jsme potiskli písmem Verdana – o 37 % méně než vítězným Times New Roman.

Úsporný tisk z webu – Při tisku z webových stránek může snadno dojít k tomu, že kromě požadovaného textu vytisknete i nadbytečné grafické prvky a reklamy. Některé weby nabízejí úsporné tiskové verze stránek, obvykle přístupné přes ikonku v horní či spodní části webu. Použít lze také speciální nástroje, například Print Friendly. Na www.printfriendly.com zadáte adresu stránky, kterou chcete vytisknout, načež dojde k odstranění nedůležitého balastu. Print Friendly nabízí i možnost instalace modulu do internetových prohlížečů, který dává více možností předtiskových úprav.

Pozor na deklarované údaje

Při výběru tiskárny můžete narazit na výrobci deklarované údaje, tato čísla však nemusí být zcela směrodatná. Například v propagačních materiálech udávaný počet stran vytištěných za minutu může odpovídat tisku v nízké nebo střední kvalitě.

Jasnou výpovědní hodnotu nemusí mít ani rozlišení tiskárny uváděné v bodech na palec (dots per inch – DPI). Výsledná kvalita totiž nezáleží jen na hustotě bodů, ale také na jejich velikosti, tvaru a umístění. Vyšší rozlišení automaticky neznamená ostřejší text nebo fotografie.

© Bastetamon / Fotolia

Právo
Převzít, či nepřevzít? Toť otázka…

Nezdá se vám důvod neuznané reklamace nebo nesouhlasíte s jejím řešením a přemýšlíte, zda zboží vůbec převzít, aby to nebylo bráno jako souhlas. Rozmysleli jste si koupi zboží a odmítnutím jeho převzetí doufáte ve zrušení uzavřené smlouvy. Také jste už o takových věcech přemýšleli? Co z vašeho jednání vlastně plyne? Aby nebyla odpověď na velmi časté spotřebitelské dilema jasná, je převzetí jednou právem a jindy povinností. Čert aby se v tom vyznal! Pojďme tedy vnést trochu světla do spleti všech dopadů převzetí a rozptýlit obavy těch, kteří podobné otázky zrovna řeší.

Právo nebo povinnost?
Kéž by existovalo jednoduché pravidlo, které by dalo spotřebiteli jasný návod, kdy převzít a kdy ne. Na první pohled by se mohlo zdát, že jsme ho našli v rozlišování mezi právem převzít a povinností tak učinit, ale zdání klame. V právu totiž možnost (oprávnění) něco dostat v sobě pojmově zahrnuje i povinnost nabídnutou věc odebrat. Typickým příkladem je nákup zboží. Jednak máte právo se kupované věci po prodejci dožadovat, jednak musíte být připraveni ji převzít.

O tom, jak se zachovat, vždy nejvíce napoví samotná smlouva. Nenechte se přitom zmást tím, že dohoda není na papíře spolu s podpisy, i tak může jít o smlouvu. Nedá-li vám smlouva uspokojivou odpověď, nahlédněte do zákona. Se znalostí smlouvy i zákonných ustanovení snáze odhalíte, zda výzva prodejce k převzetí věci vám zakládá povinnost nebo jen právo, zda v případě nesplnění čelíte odpovědnosti, a zda je výzva vůbec na místě vzhledem k okolnostem. Pokud existuje pádný důvod k odepření splnění povinnosti, který bude schopen obstát před soudem, je toto hledisko mnohem důležitější pro určení správného postupu.

Uveďme si pro lepší představu jeden příklad. Je povinností objednatele si masivní dřevěné dveře po dokončení převzít, ale neodpovídá-li výsledné dílo zadaným parametrům v písemné objednávce, je tu legitimní důvod k odmítnutí i důkaz o rozporu. A ten, nepřesvědčí-li truhláře, bude jistě zajímat soud.

Co situace, to jiný význam
Převzetí může mít mnoho významů. Některé předpokládá přímo zákon, na některých (třeba i zcela odlišných) se můžete s prodávajícím dohodnout. Je nutné vždy rozlišovat převzetí na začátku, například při koupi zboží v obchodě, nebo již v průběhu smluvního vztahu, typicky při vyřízení reklamace. V následujícím textu jsou přiblíženy nejčastější případy, kdy převzetí sehrává důležitou roli v životě spotřebitelů. Můžou být tedy cenným voditkem při řešení otázek, se kterými se často obracíte na naši telefonickou poradnu.

Uzavírání smlouvy
Nejčastějším důvodem, který vás zavazuje konkrétní věc či dílo převzít, je smlouva – ať už kupní, nájemní, smlouva o zhotovení nebo jiné. Zaměříme se však pouze na smlouvy, které zákon označuje za spotřebitelské. Některé se obejdou bez písemné podoby, pak samotným aktem převzetí nabízené věci dochází k uzavření kupní smlouvy a následovat by mělo předání peněz. V obchodech k dokončení procesu uzavírání kupní smlouvy dochází právě až okamžikem uhrazení kupní ceny a proběhlý obchod potvrzuje účtenka z pokladny, kterou máte právo požadovat. Samotná skutečnost, že zboží vložíte do košíku, ještě neznamená, že se stáváte jeho vlastníkem.

S rozvojem internetového obchodování nabyly na významu smlouvy uzavírané na dálku, tj. přes objednávkové formuláře e-shopů, e-mailovou komunikaci, ale i během telefonního hovoru. Zboží objednané na dálku jste povinni převzít, pokud jste zvolili jako způsob dodání doručení, či v případě osobního odběru vyzvednout, a to na základě platně uzavřené kupní smlouvy. Vlastníkem dodaného zboží se stáváte právě oním aktem převzetí. Kromě nabytí vlastnického práva se začíná počítat zákonná či smluvní záruční doba. Tyto účinky nastávají, i když dodanou zásilku za vás převezme třeba spolubydlící či soused odvedle. U manželů a nově i u registrovaných partnerů je zcela běžné se v těchto věcech zastupovat.

A ještě jedna rada – zkontrolovat obsah zásilky vám sice zákon neukládá, ale doporučujeme tak učinit co nejdříve. Dodáním poškozeného zboží je porušena povinnost prodávajícího dodat zboží funkční a bez vad. Aktivuje se tak jeho odpovědnost za rozpor s kupní smlouvou existující už v době převzetí.

Převzetí díla
Určitá specifika oproti klasické kupní smlouvě má převzetí díla zhotoveného na zakázku. Řemeslník, kterému bylo zhotovení zadáno, musí při provedení díla postupovat podle smlouvy a dodržovat závazné technické normy. Dílo musí být v dohodnuté době připraveno k předání a nesmí vykazovat žádné vady. Jedině v takovém případě máte povinnost jej

převzít a zaplatit či doplatit jeho dohodnutou cenu. Vlastníkem se stanete právě jeho převzetím.

Pokud však dílo nebylo řádně provedeno i přes vaše prokazatelné upozorňování, povinnost k převzetí nemáte. Odmítnutí vadného díla a ponechání přiměřené lhůty k nápravě je totiž vaším právem. Vyjdou-li najevo vady až po převzetí, je nutné jejich odstranění řešit s řemeslníkem cestou reklamace v rámci záruky.

Nemáte-li se na druhou stranu k převzetí řádně zhotovené nebo třeba opravené věci vy, může řemeslník jednak vymáhat předem sjednanou částku za uskladnění, jednak po uplynutí šesti měsíců se zhotovenou věcí libovolně nakládat nebo zpeněžit vaši věc danou do opravy, aby tak pokryl své náklady.

Záruka a reklamace

Výskyt vad během dvouleté či prodloužené záruky máte právo reklamovat u toho, kdo vám zboží prodal. Dáním věci do reklamace se běh záruční doby přeruší probíhajícím řízením ke zjištění vady a jejímu odstranění. Prodávající je povinen vás o vyřízení reklamace vyrozumět, a jakmile se tak stane, reklamační řízení je ukončeno. Pro vás to znamená povinnost zboží vyzvednout nejen za situace, že vada byla odstraněna nebo byla vadná věc vyměněna za novou, ale i v případě, kdy je reklamace zamítnuta. Nevyhovění vašemu požadavku je jednou z variant, kterou lze toto řízení uzavřít.

Povinnost zboží převzít však nemáte, pokud na místo vámi požadované výměny prodávající věc opravil. Tím, že nerespektoval vaši volbu, nepostupoval správně, a vy tak můžete trvat na původním požadavku. Tuto volbu však zákon umožňuje jen během prvních šesti měsíců od koupě. V dalším roce a půl záruční doby je možné si zvolit mezi dvěma právy jen u vad neodstranitelných. První půlrok se vyznačuje i další zvláštností, a to předpokladem, že vada či jiný rozpor s kupní smlouvou již existovaly v době převzetí při koupi, pokud vyšly najevo během uvedené šestiměsíční doby. Prodávající, hodlá-li neuznat reklamaci, musí tuto zákonnou domněnku existujícího rozporu vyvrátit například znaleckým posudkem. Neprokáže-li, že o vadu nejde, není vaší povinností od něho věc přebírat. Pokud i přes znalost zákona a vaše poučení o zákonném postupu tvrdošíjně setrvává na svém, obraťte se na soud.

Je-li reklamace zamítnuta ve zbývající části záruční doby, nelze zboží u prodávajícího ponechat s tím, že s vyřízením nesouhlasíte. Rozhodně se neobávejte toho, že převzetí věci při zamítnuté reklamaci by bez dalšího znamenalo, že se závěrem prodávajícího souhlasíte. K účinné obraně je naopak nezbytností si věc převzít a seznámit se s důvody zamítnutí. Pro jistotu můžete dát při přebírání věci z reklamace nevyřízené ve váš prospěch prodávajícímu písemně na vědomí, že nesouhlasíte a vrátíte se s důkazem.

Převzetí by bylo možné považovat za projev souhlasu v momentě, kdy reklamace dopadla dobře, ale jinak, než jste žádali. Místo vrácení peněz dostanete nové zboží, místo nové věci původní věc opravenou. Pokud tedy převezmete věc bez výhrad, přistupujete tak dodatečně na pozměněný výsledek reklamace.

Odpovědnost za škodu

Převezmete-li cizí věc v rámci plnění smlouvy, ze zákona nesete odpovědnost za to, že se neztratí, nezničí nebo na ní nevznikne škoda. Příkladem je vypůjčení lyží, které zlomíte. Pro úplnost musíme dodat, že okamžikem, kdy naopak vy svoji věc předáváte jinému, a tak na jeho straně dochází k převzetí, se situace obrací. Představte si například autoservis, kde si zadáváte mimozáruční opravu osobního vozu. Tím, že ztrácíte možnost s věcí disponovat a dávat na ni pozor, přechází spolu s vaší věcí na opraváře povinnost ji chránit před zničením, poškozením, ale i ztrátou. Nesplnění této povinnosti má za následek vznik práva na náhradu škody.

Jakého významu může nabýt převzetí:

- akceptace nabídky na uzavření smlouvy nebo jiné dohody
- splnění jedné povinnosti v rámci vztahu
- nabytí vlastnického práva k převzaté věci
- faktický projev souhlasu, schválení
- začátek záruční doby
- počátek 14denní lhůty k odstoupení při nákupu přes telefon či internet
- rozhodná skutečnost pro běh lhůt jako promlčení nebo ukončení reklamačního řízení

Odpovědnost za prodlení

Prodlením není nic jiného než stav, kdy nenastane to, co má podle zákona nebo smlouvy nastat. A to i v případě, kdy přebírající odmítl spolupracovat a věc řádně převzít. Odmítnutí, neboli slovy zákona „neposkytnutí potřebné součinnosti“, vede k tomu, že prodávajícímu bylo zabráněno splnit svůj závazek. V uvedeném případě je prodávající oprávněn požadovat náhradu nákladů, které v souvislosti s nepodařeným dodáním vznikly. ×

Informační servis
Aby víno bylo BIO

Vinaři v Evropské unii se konečně shodli na tom, jakým způsobem zpracovat ekologické hrozny v ušlechtilý mok, aby z něj bylo biovíno.

V září, které je u nás tradičním měsícem biopotravin, měli spotřebitelé na četných propagačních akcích a ochutnávkách možnost poznat řadu novinek. Mezi nimi i biovíno. Vydávat biovíno za novinku ve světě biopotravin je poněkud zvláštní, když ekologické pěstování vinné révy se v Česku praktikuje už bezmála dvacet let. Jenže Evropská unie to donedávna viděla jinak.

Na vinici jasno, ve sklepě s otazníkem

Ačkoli pravidla, jak mají postupovat pěstitelé na vinici, aby sklizené hrozny byly ekologické, stanovila Evropská komise už v roce 1991, zásady pro výrobu biovína definovala teprve loni. A tak se až do minulého roku biovíno smělo označovat jen jako „víno vyrobené z ekologických hroznů". Nemohlo tedy na etiketě nést unijní logo pro biopotraviny ve tvaru zeleného lístku složeného z 12 hvězdiček. Unií posvěcené biovíno z loňské sklizně se tak na trhu objevilo až letos.

© stockbox / Fotolia

Proč ta komplikace? Především proto, že vinná réva se v členských státech EU pěstuje v různých geografických podmínkách. Jak vypěstovat hrozny na vinici ekologicky, tedy bez chemie, v tom mezi unijními vinaři panovala shoda, i když v některých oblastech je s tím více práce než v jiných. Zpracovat však hrozny na víno, tedy takzvaně ve sklepě, to už se zcela bez chemie neobejde v žádné zemi. A vzhledem ke zmiňovaným rozdílným podmínkám se vinaři nedokázali shodnout, jak mnoho nebo málo se smí oné zmíněné chemie použít, aby se vyprodukované víno ještě smělo nazývat biovínem. Co země, to názor a z toho také plynoucí rozdílná kvalita biovína, přesněji řečeno vína vyrobeného z ekologických hroznů.

Spor se konkrétně vedl například o množství oxidu siřičitého, který má konzervační vlastnosti a do vína se přidává jako antioxidant. Lidově řečeno, oxid siřičitý zabraňuje zvětrávání vína.

Pravidla a limity

Evropská komise ve svém nařízení 203/2012 loni v březnu rozhodla, že do litru biovína v EU musí přijít nejméně o 30 až 50 miligramů oxidu siřičitého méně než do vína konvenčního, tedy běžně vyráběného.

Pro žádné z biovín, tak jako pro všechny biopotraviny, se nepovoluje konzervant kyselina sorbová, která

© stillkost / Fotolia

se používá při výrobě konvenčního vína.

A také některé postupy při výrobě biovína jsou zcela zakázány. Podle nařízení Evropské komise jde například o zahušťování chladem, dealkoholizaci, odsíření fyzikálními metodami, elektrodialýzu a používání katexů, což je přípravek k čiření vína. Používat se nesmí ani uměle vnášené kvasinky.

Péče o víno pod dohledem

Z údajů Ministerstva zemědělství ČR vyplývá, že u nás v současnosti působí již takřka sto producentů biovína. Ekologicky se hrozny pěstují na bezmála jednom tisíci hektarů, přičemž celkem se vinná réva v ČR pěstuje na 17 tisících hektarech.

K tomu, aby víno mohlo nést označení bio a mít kýžené unijní logo pro biopotraviny, musí vinaři splnit nejen nově definované podmínky při výrobě, ale i striktně dodržovat pěstební postupy na vinicích. Zakázány jsou pesticidy, tedy chemické ochranné prostředky proti plevelům a škůdcům. V boji proti plevelům se na biovinicích používá pouze mechanických postupů, jinak řečeno okopávání. Chorobám révy, což jsou různé plísně, se vinaři brání vysazováním rezistentních odrůd. Proti hmyzím škůdcům využívají různých metod biologického boje, tedy nasazením hmyzích predátorů, případně feromonových lapačů. Místo rychle rozpustných syntetických hnojiv používají kompost nebo chlévský hnůj. Jde především o celý komplex agronomických opatření, jejichž výsledkem je lepší stav půdy. Jako v celém ekologickém zemědělství jde o to, aby se nezhoršovalo životní prostředí. To znamená, aby se do půdy a spodních vod nedostávaly zbytky chemických látek a dusíku.

Ekologičtí vinaři tvrdí, že důležitou roli při výrobě biovína hraje čas. Nesmí se na něj spěchat. Proto jsou zakázány různé enzymy, jejichž prostřednictvím víno rychleji kvasí. Jinak řečeno, biovíno nesmí být žádná rychlokvaška. Biovinař ho ve sklepě opečovává až dva roky. Biovíno z letošní sklizně bychom tak v obchodech měli najít nejdříve až napřesrok. Rozhodně by to nemělo být na svatého Martina, tedy 11. listopadu, odkdy se na trhu tradičně objevuje první, tzv. svatomartinské víno. ×

Právo

Výpověď smlouvy o stavebním spoření? Možná je neplatná!

© sakkmesterke / Fotolia

Máte starou smlouvu o stavebním spoření s vysokým úrokem? Tak to už vám asi spořitelna napsala, že by ji ráda změnila a nabídla nové služby, nebo ji rovnou vypověděla. Zákazníci, jimž se vklady úročí někdy i čtyřmi procenty, pro ni nejsou vůbec výhodní, a tak se snaží starých smluv zbavit. Ty totiž nejen že mají výhodný úrok, ale spořitelnám nedávají ani příliš možností, jak je změnit či ukončit.

© Fisherss / Fotolia

Změníte-li smlouvu dobrovolně a se spořitelnou se dohodnete, mnohdy přijdete o řadu výhod – vedle nižšího úroku totiž nejspíš dostanete i méně výhodné obchodní podmínky. Stavební spořitelny se v takovém případě snaží o jednostrannou změnu smlouvy nebo o jednostrannou výpověď. Takové kroky jsou však mnohdy nepřípustné.

Obchodní podmínky jsou klíčové

Na poradenskou linku našeho sdružení se od začátku roku obrací řada klientů, jimž stavební spořitelny vypovídají smlouvy. Naši právníci provedli analýzu několika z nich a došli k závěru, že některé výpovědi jsou neplatné.

Smlouva o stavebním spoření se řídí jednak zákonem č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření, jednak občanským zákoníkem. Součástí každé smlouvy jsou všeobecné obchodní podmínky (VOP) a zákazník se vždy řídí tou verzí, která byla účinná v době, kdy sjednával smlouvu, nebo ji měnil a s novými obchodními podmínkami souhlasil. Právě obchodní podmínky určují (mimo jiné), jakým způsobem lze smlouvu ukončit nebo vypovědět.

Obecně platí, že pokud není nějaká záležitost upravená smlouvou, řídí se podpůrně zákonem. Pokud tedy ve smlouvě otázka výpovědi není řešena, podíváme se, co na to zákon. Pokud ale smlouva stanoví, za jakých podmínek ji lze vypovědět, pak už se obecná ustanovení zákona nepoužijí, pokud na ně smlouva neodkazuje přímo.

Ne všechny podmínky stavebních spořitelen jsou stejné a liší se i v rámci jedné společnosti. Smlouva z konce devadesátých let se bude řídit jinými podmínkami, než smlouva z roku 2005, ve které už mohou být výpovědní důvody upraveny jinak. Řada smluv, které naši poradci dostávají do rukou, už výpovědní důvod ve VOP má a spořitelna je opravdu může jednostranně ukončit. V takovém případě může být lepší domluvit se na nové smlouvě, nebo na změně té starší.

Výpovědi od Buřinky

Podíváme-li se podrobně do obchodních podmínek ČS-Stavební spořitelny (dnes Stavební spořitelna České spořitelny alias Buřinka) z roku 1995, zjistíme, že tato spořitelna smí smlouvu vypovědět jen z důvodů, které jsou uvedeny v obchodních podmínkách nebo v zákoně o stavebním spoření. Nevýhodnost smlouvy pro spořitelnu takovým důvodem rozhodně být nemůže, a tak se Buřinka snaží důvody najít třeba i v obchodním zákoníku. Smlouva o stavebním spoření se ale obchodním zákoníkem vůbec neřídí!

Spotřebitelé, kteří dostanou v takovém případě výpověď (a platí to nejen na staré smlouvy dnešní Buřinky – podobně řešené mohou být i některé starší verze obchodních podmínek jiných stavebních spořitelen), by se měli obrátit na spořitelnu s tím, že výpověď je neplatná. Vzor dopisu, kterým spotřebitel trvá na tom, aby smlouva byla dále plněna, jak se strany dohodly původně, najdou předplatitelé dTestu zdarma na našem webu, v sekci Poradna.

Nejste-li si jisti, jestli je výpověď smlouvy o stavebním spoření neplatná, obraťte se na poradnu dTestu. Abychom vám mohli pomoci, budeme potřebovat všeobecné obchodní podmínky, jimiž se vaše stavební spoření řídí. Pokud je nemáte, vyžádejte si je ve své stavební spořitelně – vzor této žádosti také najdete na našem webu. ×

www.dtest.cz/vzorove-dopisy

Finance

Hypotéky: konec výhodných časů?

Banky už od jara straší klienty zvyšováním hypotečních sazeb. Tentokrát vyhrožování nebylo plané a na konci léta úvěry skutečně podražily. Pohyb to byl sice minimální, nastal ale po dlouhém poklesu od roku 2009. Nadešel snad nejvyšší čas skočit po poslední dobré nabídce na vlastní bydlení?

Přesně tento pocit se ve vás marketingová oddělení bank snaží vyvolat. Teď, nebo nikdy. Jenomže pohyb úroků se dá odhadnout přinejlepším na několik let, zatímco splátky vám z účtu budou mizet i několik desetiletí. Víc než aktuální situace by tedy měly rozhodovat vaše dlouhodobé plány.

A (možná) bude dráž...

Jakákoliv analýza hypotečního trhu je tak trochu házením všech klientů do jednoho pytle. Hypotéka je dlouhodobý závazek jak pro spotřebitele, tak pro banku. Je proto velmi individuální, a pokud například seženete lepší práci, můžete dostat lepší podmínky, i když trh obecně podraží.

O tom, co teď může tlačit cenu vzhůru, vypovídá podrobnější pohled na vývoj sazeb podle „spoluúčasti". Nejvíc totiž podražily hypotéky se 100% LTV (tj. úvěry na 100 % hodnoty zastavené nemovitosti). Lidově řečeno si tedy bankéři dávají větší pozor na ty, kteří nemají naspořeno a chtějí půjčit na celý byt.

Ty tam jsou doby, kdy jste mohli dosáhnout i na 120% hypotéku. I 100 % je pro banku velké riziko, protože jednak projevujete malý „vlastní zájem" a také hrozí, že v případě nesplácení prodej nemovitosti nestačí na rychlé vyrovnání celé dlužné částky.

Pevná sazba, pevná jistota?

Banky vám už tradičně u hypoték dávají na výběr z několika variant „pojištění" úrokové sazby. V podstatě se jedná o sázky na vývoj bankovního trhu. Máte-li dost odvahy a znalostí pro vlastní odhad, můžete přemýšlet o variabilní sazbě. Ta se v průběhu splácení úvěru odvíjí přímo od ceny peněz na mezibankovním trhu. To znamená, že se vám průběžně bude měnit i výše splátky.

Většina lidí má ale přece jen averzi k takovému riziku, a proto jsou také běžnější hypotéky s fixní sazbou. Ta se pak nemění po předem dohodnutou dobu. Právě teď třeba vidíte na trhu situaci, kdy se očekává příchod vyššího úročení, a proto koupíte fixovaný úvěr o něco dráž než variabilní.

K fixaci přistupujte jako k určitému druhu pojištění. Před nečekanými výkyvy splátek je jistě dobré ochránit rodinný rozpočet. Nicméně do několikaleté budoucnosti nevidíte. Pro příklad, jak se dá na fixaci prodělat, nemusíme chodit daleko. Už v roce 2009 banky tvrdily, že jsou hypoteční sazby na dně. Klienti, kteří uvěřili a běželi si pro fixovanou hypotéku, pak několik let smutně koukali, jak sazby dál klesají.

K tabulkám jsme připojili také modelový příklad úvěru ke stavebnímu spoření. Ten teď zmiňujeme proto, že jedním ze základních rozdílů oproti hypotékám je fixovaná sazba po celou dobu splácení. A očekávaný růst se do její výše promítá podstatně.

1M PRIBOR (Prague InterBank Offered Rate) je pražská mezibankovní nabídková sazba. Jedná se o úrokovou sazbu, za kterou si banky navzájem poskytují úvěry na českém mezibankovním trhu. Je tedy klíčová třeba pro výši úroků u hypotečních úvěrů. V sazebnicích ji najdete často jako referenční – např. „ve výši 3 % nad sazbou PRIBOR".

Graf zobrazuje 1M PRIBOR, tedy sazbu pro mezibankovní úvěry s měsíční splatností.

APRC (Annual Percentage Rate of Charges) vyjadřuje celkovou nákladovost hypotečního úvěru. Sazba zahrnuje nejen nominální úrokovou sazbu, ale jsou do ní promítnuty i další nevyhnutelné náklady a poplatky spojené s žádostí, schválením a čerpáním hypotéky. Sazba zahrnuje poplatek za zpracování odhadu, poplatek za schválení hypotéky, poplatek za vedení úvěrového účtu.

Poplatková válka je nejlepší reklama

Od běžných účtů se módní poplatková vlna přesunula k hypotékám. Dost možná na tom nesou podíl i současné soudní spory o vrácení poplatků, na kterých se dTest podílí. Nehledě na pří-

Banky v zásadě v hypotečním vzorci kalkulují se třemi proměnnými:
Tou první jsou prosté náklady, tedy za kolik si mohou opatřit peníze na mezibankovním trhu. Vývoj sazby PRIBOR, která je v tomto ohledu podstatná, je součástí tohoto článku. Pak do hry vstupuje obecná makroekonomická situace. Ta zahrnuje vše od vývoje bankovního trhu, cen na trhu s nemovitostmi, až po předpokládanou nezaměstnanost, která mj. patří mezi hlavní původce obávaného nesplácení. Nakonec je to právě „mikro-ekonomické" postavení samotného klienta, který si pro konkrétní půjčku na konkrétní nemovitost přijde.

činy se ale banky předhánějí v tom, že vám budou vést účet zdarma, nebudou chtít nic za sepsání smlouvy, posouzení nemovitosti nebo vás zvýhodní, když zůstanete věrným klientem.

A spotřebitel aby se v tom vyznal, když se k sazebníkům připomínajícím „osmisměrku" přidají ještě akční letáčky. Pomocnou ruku může podat APRC. To je ukazatel, který je de facto ekvivalentem RPSN u spotřebitelských úvěrů. Jeho uvádění však zatím není povinné ze zákona. Pokud banka vaší žádosti o kalkulaci nevyhoví, budete si ho muset nechat spočítat pomocí webového kalkulátoru.

Právě APRC můžete použít k rychlému a poměrně spolehlivému porovnání nabídek od různých bank. Tím taktně naznačujeme, že byste o hypotéku neměli žádat jen u jednoho finančního domu. Rozdíly v „desetinkách" procenta u takto dlouhodobého úvěru totiž dělají nakonec desetitisíce.

dTest a think-tank TANK

příklad hypotečního úvěru

výše úvěru 2 000 000 Kč, hodnota zástavy 2 350 000 Kč, LTV [1] 85 %, doba splatnosti 30 let

úroková sazba (%)	2,60	2,70	2,80	2,90	3,00	3,10	3,20	3,30	3,40	3,50
měsíční splátka (Kč)	8007	8112	8218	8325	8432	8540	8649	8759	8869	8980
zaplaceno na úrocích (Kč) [2]	882 444	920 302	958 440	996 856	1 035 520	1 074 400	1 113 640	1 153 240	1 192 840	1 232 800

[1] LTV – poměr částky poskytnutého úvěru k zástavní ceně nemovitosti
[2] za předpokladu neměnné úrokové sazby po celou dobu splácení

úvěry ze stavebního spoření (minimální úvěrové sazby po započtení všech slev, úvěr na 2 mil. Kč)

poměr výše úvěru a hodnoty zajištění		úrok na spoření	řádný úvěr	překlenovací úvěr
Stavební spořitelna České spořitelny	HYPOTREND (3letá fixace)	2,00 %	4,75 %	3,05 %
Stavební spořitelna České spořitelny	HYPOTREND (6letá fixace)	2,00 %	4,75 %	3,25 %
Stavební spořitelna České spořitelny	HYPOTREND (9letá fixace)	2,00 %	4,75 %	3,95 %
Českomoravská stavební spořitelna	TOPKREDIT	1,50 %	4,30 %	3,10 %
Českomoravská stavební spořitelna	TOPHYPO (3letá fixace)	1,50 %	4,30 %	3 %
Českomoravská stavební spořitelna	TOPHYPO (6letá fixace)	1,50 %	4,30 %	3,40 %
Wüstenrot	PARTNER	2,20 %	4,90 %	3,80 %
Modrá pyramida	HYPOÚVĚR	2.00 %	5 %, 4 %, 3 % [1]	3,14 %
Modrá pyramida	HYPOÚVĚR 100	2,00 %	5 %, 4 %, 3 % [1]	4,14 %
Raiffeisen stavební spořitelna	HYPOSPLÁTKA	1 % / 2 % [2]	3,5 % / 4,9 % [2]	3,8 % / 3,6 % / 3,4 % [3]
Raiffeisen stavební spořitelna	HYPOSPLÁTKA plus	1 % / 2 % [2]	3,5 % / 4,9 % [2]	3,8 % / 3,6 % / 3,4 % [3]

[1] Úroková sazba je závislá na variantě stavebního spoření a výši splátky přiděleného úvěru. Nejnižší sazba se váže k pomalé variantě.
[2] Sazba se liší podle zvolené spořicí nebo úvěrové varianty stavebního spoření.
[3] Úroková sazba je závislá na naspořenosti na stavebním spoření.

Data jsou platná k 16. 9. 2013

Minimální hypoteční sazby po započtení všech slev, úvěr na 2 mil. Kč

hypoteční úvěry s variabilní úrokovou sazbou

poměr výše úvěru a hodnoty zajištění	do 50 %	51–60 %	61–70 %	71–80 %	81–85 %	86–90 %	91–100 %
Česká spořitelna	2,20 %	2,20 %	2,20 %	2,40 %	2,40 %	3,40 %	3,40 %
ČSOB	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí
EQUA	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí
FIO *)	2,97 %	3,01 %	3,06 %	3,13 %	3,13 %	nenabízí	nenabízí
GE Money 1)	2,29 / 2,79 %	2,29 / 2,79 %	2,29 / 2,79 %	2,29 / 2,79 %	nenabízí	nenabízí	nenabízí
Hypoteční banka	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí
Komerční banka 2)	3,29 %	3,29 %	3,29 %	3,29 %	3,29 %	4,29 %	4,29 %
LBBW	2,39 %	2,39 %	2,39 %	2,54 %	2,79 %	2,79 %	nenabízí
mBank	2,49 %	2,51 %	2,54 %	2,59 %	nenabízí	nenabízí	nenabízí
Sberbank	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí
UniCredit Bank	2,20 %	2,20 %	2,20 %	2,20 %	2,20 %	4,20 %	4,20 %
Wüstenrot	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí	nenabízí

1) Sazba je tvořena pevnou a variabilní částí úrokové sazby. Pohyblivá část úrokové sazby variabilní hypotéky se obnovuje v měsíčním intervalu v závislosti na vývoji tržních úrokových sazeb, výši pevné části úrokové sazby si mohou zákazníci fixovat na rok až na celou dobu splatnosti hypotéky. Roční fixaci pevné sazby odpovídá celková sazba 2,29 %, nejdelší fixaci 2,79 %.
2) fixace 3 měsíce
*) Výsledná úroková sazba je závislá na výši čistého příjmu.

hypoteční úvěry s fixací úrokové sazby na 1 rok

poměr výše úvěru a hodnoty zajištění	do 50 %	51–60 %	61–70 %	71–80 %	81–85 %	86–90 %	91–100 %
Česká spořitelna	4,09 %	4,09 %	4,09 %	4,29 %	4,29 %	5,29 %	5,29 %
ČSOB	4,44 %	4,44 %	4,44 %	4,64 %	4,64 %	5,64 %	5,64 %
EQUA	4,24 %	4,24 %	4,44 %	4,44 %	4,44 %	4,44 %	5,04 %
FIO *)	4,09 %	4,14 %	4,19 %	4,26 %	4,26 %	nenabízí	nenabízí
GE Money	3,44 %	3,44 %	3,44 %	3,44 %	nenabízí	nenabízí	nenabízí
Hypoteční banka	4,44 %	4,44 %	4,44 %	4,64 %	4,64 %	5,64 %	5,64 %
Komerční banka	4,09 %	4,09 %	4,09 %	4,09 %	4,09 %	5,09 %	5,09 %
LBBW	3,59 %	3,59 %	3,59 %	3,74 %	3,99 %	3,99 %	nenabízí
mBank	2,64 %	2,66 %	2,67 %	2,70 %	nenabízí	nenabízí	nenabízí
Sberbank	3,79 %	3,89 %	3,89 %	3,89 %	3,89 %	3,89 %	4,79 %
UniCredit Bank	3,89 %	3,89 %	3,89 %	3,89 %	3,89 %	5,19 %	5,19 %
Wüstenrot	3,79 %	3,79 %	4,04 %	4,04 %	4,04 %	6,09 %	6,09 %

hypoteční úvěry s fixací úrokové sazby na 5 let

poměr výše úvěru a hodnoty zajištění	do 50 %	51–60 %	61–70 %	71–80 %	81–85 %	86–90 %	91–100 %
Česká spořitelna	3,19 %	3,19 %	3,19 %	3,39 %	3,39 %	4,39 %	4,39 %
ČSOB	3,29 %	3,29 %	3,29 %	3,49 %	3,49 %	4,49 %	4,49 %
EQUA	2,84 %	2,84 %	2,84 %	3,04 %	3,04 %	3,04 %	3,64 %
FIO *)	3,69 %	3,74 %	3,79 %	3,86 %	3,86 %	nenabízí	nenabízí
GE Money	2,79 %	2,79 %	2,79 %	2,79 %	nenabízí	nenabízí	nenabízí
Hypoteční banka	3,29 %	3,29 %	3,29 %	3,49 %	3,49 %	4,49 %	4,49 %
Komerční banka	2,99 %	2,99 %	2,99 %	2,99 %	2,99 %	3,99 %	3,99 %
LBBW	2,94 %	2,94 %	2,94 %	3,13 %	3,63 %	3,63 %	nenabízí
mBank	2,69 %	2,71 %	2,72 %	2,74 %	nenabízí	nenabízí	nenabízí
Sberbank	3,29 %	3,29 %	3,29 %	3,39 %	3,39 %	3,39 %	4,09 %
UniCredit Bank	3,29 %	3,29 %	3,29 %	3,29 %	3,29 %	4,79 %	4,79 %
Wüstenrot	2,89 %	2,89 %	2,89 %	3,14 %	3,14 %	4,99 %	4,99 %

Data jsou platná k 16. 9. 2013

Hledáte informace?

Přehled vybraných testů z posledních let. Výsledky všech testů a další informace najdete na www.dtest.cz.

5 důvodů, proč si předplatit dTest

1. **Peníze vložené do předplatného se vám mohou vrátit už během jediného nákupu.** Naše nezávislé testy ukazují, že dražší výrobky nemusí být lepší než levnější konkurence. S dTestem efektivně nakoupíte a ušetříte.

2. Jako předplatitelé získáváte **zdarma přístup do unikátní databáze tisíců testů** na www.dtest.cz.

3. S předplatným dTestu se stanete součástí velké rodiny spotřebitelů, kterou jen tak někdo neoklame. Informujeme o nástrahách trhu a **bojujeme za spotřebitelská práva.**

4. Praktické dárky, které dostávají naši předplatitelé, potěší a **usnadní život.**

5. Pro zachování skutečné nezávislosti nezveřejňujeme žádnou reklamu. **Příjmy z předplatného jsou hlavním zdrojem financování našich testů i ostatních aktivit.**

www.dtest.cz

Nahlédnutí do dTestu 11—2013

© Klaus Eppele / Fotolia

© gkebel / Fotolia

© Daddy Cool / Fotolia

Pyrolytické trouby
Samočisticí trouba? Kdo by takovou nechtěl! Trouby vybavené funkcí zvanou pyrolýza však patří k těm nejdražším na trhu. A nás samozřejmě zajímalo, zda za své peníze dostáváme skutečně nadstandardní servis.

Tuky
Chystáte-li se už v listopadu na vánoční pečení, jistě uvítáte výsledky testu tuků. Na čem smažit, s jakým vařit, který přidat do krémů? Dozvíte se v příštím vydání dTestu, včetně jejich konkrétního složení, které nám výrobci občas tají.

Autosedačky
Testy týkající se vybavení pro malé děti jsou velmi populární a mezi ty vůbec nejoblíbenější patří dětské autosedačky. Proto jsme pro vás otestovali další várku výrobků, které rozšíří výsledky uveřejněné v červnovém čísle. Bezpečí bude opět na prvním místě!

Elektrické holicí strojky
Přemýšlíte už o nákupu vánočních dárků? Vhodným tipem pro muže by mohl být holicí strojek. Jenže jaký vybrat? Poradíme vám a také prozradíme, zda se kvalita strojků posunula k lepšímu.
změna vyhrazena

Testy pro dobré nákupy

Objektivně
Výrobky nakupujeme anonymně v běžné obchodní síti. Výrobci ani prodejci nemohou ovlivnit náš výběr. Testy probíhají v nezávislých laboratořích. Pro hodnocení výrobků používáme objektivní kritéria.

Nezávisle
Náklady na testy a další naši činnost hradíme z předplatného a veřejných zdrojů. Spolupracujeme s největšími evropskými a světovými spotřebitelskými organizacemi.

Bez reklam
Inzerenti ovlivňují nezávislost médií. V našem časopise ani na našich webových stránkách žádnou reklamu nenajdete.